ADO DEN HAAG POST

ADO DEN HAAG POST MAGAZINE **FEBRUARI 2021**

HERINNERING AAN **TON THIE**

'ZAALKAMPIOEN' VAN **BARRE WINTER '62-'63**

INTERVIEW **JAN LOBEL**

SOMBER PERSPECTIEF, **MAAR BLIJF HOPEN…**

Sportief gaat het nog steeds niet naar wens met onze club. De toekomst is onzeker. Dat geldt in deze alsmaar aanhoudende coronatijd voor velen. Voor mensen en organisaties. Het is ook een tijd waarin hoop en tegenvallers zich aaneenrijgen. Dat creëert die onzekerheid en pessimisme. Toch zijn er bij ADO Den Haag mensen, die maar een minuscuul door toeval ontstaan succes nodig hebben om met hun enthousiasme letterlijk en figuurlijk in vuur en vlam te staan. Zo werd het geelgroene keurkorps met kleurrijke rookpotten uitgeluid op weg naar Fortuna Sittard. Dat zou toch motiverend moeten werken, denk je dan.
Nou, op de plek waar Nederland het smalst is, toonde ADO Den Haag zich als ploeg op zijn smalst. Aanvankelijk nog het gevoel gevend van 'Wel, er begint een beetje lijn in het voetbal te komen'. Maar dan gaat het finaal mis. Op een moment overigens, dat de schade nog ruimschoots kan worden hersteld. Als je al technische bagage hebt dan hoeven inzet, strijd en passie toch geen probleem te zijn? Dat is toch een kwestie van mentaliteit? Bovendien liepen de goede voorbeelden van deze aspecten bij de tegenpartij, dus moesten zij toch als inspiratiebron dienen? Helaas…

En die inhaalwedstrijd bij Willem II, dat eigenlijk in een vergelijkbare fase verkeert als wij, verkerend tussen hoop en vrees, je afvragend waarom enige stabiliteit en aanvallend vermogen toch maar niet duurzaam effect krijgen? Inmiddels is ADO Den Haag – hoe spijtig ook – door de herhaaldelijk getoonde onmacht de risée van de Eredivisie geworden. Wij zijn niet eens meer een serieus onderwerp van gesprek aan de tafels van talkshows. 'Over ADO hebben wij het maar niet meer, dat speelt zó slecht.' Dat is echt verontrustend. Dat algemeen wordt gesteld, dat wij eigenlijk gedoemd zijn van het hoogste nationale niveau te verdwijnen. Wij zijn kampioenskandidaat, Keukenkampioenskandidaat wel te verstaan. Bij een topvoetballer, nou nee profvoetballer, met een beetje eergevoel moeten in zo'n situatie toch zoveel weerstandgevoelens opwellen, dat hij alles geeft, zijn hele hebben en houden in de strijd werpt om alles en iedereen de mond te snoeren? Zij zijn toch geen zachte kadetjes, die al tevreden zijn met puntjes? Nee, strijden voor de volle mep! Uit niets straalt ADO Den Haag uit wat het nu zo Broodnodig heeft: topsportmentaliteit! Misschien is Martin Fraisl daarop de enige uitzondering. Sombere tijden dus. Somber perspectief, maar blijf hopen. Blijf strijden alsjeblieft, voor een beter en optimaal resultaat. Je zult zien, dat als er een deur dichtklapt er dan elders wel weer een venstertje opengaat. Alles Door Optimisme, dus. Echter, zonder inzet, strijd en passie gaat het niet.

Frans Leermakers

ADO Den Haag Post Magazine
februari 2021

Colofon
ADO Den Haag Post is een uitgave van HFC ADO Den Haag
Februari 2021

Adres:
Haags Kwartier 55
2491 BM Den Haag

Redactie:
Jan-Hermen de Bruijn
Roeland Gelink
Roger Huygen
Marc Klaui
Jan Klijn
Frans Leermakers
Herman Lubsen
Ron Triep

Vaste medewerker:
Raymond Arkesteijn
(De Fotoschilder)

Grafische vormgeving:
Studio Blanco Haug

Foto's en illustraties:
ADO Den Haag
ADO Den Haag Vrouwen
Jan-Hermen de Bruijn
Marc Klaui
Frans Leermakers
Herman Lubsen
@mk.fotografica

Uit archieven van:
Jan-Hermen de Bruijn
Marc Klaui
Jan Klijn
Frans Leermakers
Jacques Smit

INTERVIEW JAN LOBEL

‘HOOGTEPUNTEN? DAT ZIJN ER TWEE: MIJN BENOEMING TOT VOORZITTER EN TOT ERELID!’

AAN DE VOORAVOND VAN **ADO'S 116E VERJAARDAG** NAM VICEVOORZITTER EDWIN REIJNTJES HET WOORD. ALLEEN HET ARBITRALE TEAM VAN DE JUIST GESPEELDE WEDSTRIJD ADO DEN HAAG-SPARTA ZAT AAN TAFEL MET ZIJN GASTHEER JAN LOBEL. MARK SCHENKELS (LID RAAD VAN COMMISSARISSEN) EN VROUW EN TWEEDE SECRETARIS ARJAN VERBURG VORMDEN DE VERDERE OMLIJSTING. EDWIN REIJNTJES MELDDE DE VERJAARDAG VAN DE CLUB NIET ZO MAAR VOORBIJ TE WILLEN LATEN GAAN. EN LIEP VOORUIT OP **JAN LOBELS 75-JARIG LIDMAATSCHAP** VAN **DE VERENIGING (1 JULI)** EN ZAG DIT FEIT ALS SYMBOOL VOOR DE VERJAARDAG VAN DE CLUB. EEN BOS BLOEMEN MET VEEL ROOD, GROEN EN GEEL VIEL LOBEL TEN DEEL, WIENS DANKWOORD VOLGDE ALS EEN IN EEN DERGELIJK SCENARIO VERTROUWDE REACTIE.

Maar Edwin Reijntjes nam opnieuw het woord. Het werd een eerbetoon voor het oudste lid (86) van HFC ADO Den Haag, gevolgd met de mededeling, dat het unaniem door de Ledenraad gesteunde bestuursvoorstel hem te benoemen tot Erelid. 'En dat was voor mij een grote verrassing!' Jan Lobel zegt het met de bij hem als het ware gebeiteld in het gelaat gevormde glimlach. 'Ik wist overigens wel, dat ik Erelid zou worden. Iemand had namelijk zijn mond voorbij gepraat. Alleen, het zou na coronatijd tijdens een vergadering wel aan de orde komen. Maar, dat ik deze onderscheiding nu al zou krijgen?
Nee, dat kwam voor mij volkomen onverwacht.'
Het was een begin van een avond, waarop Jan Lobel het druk kreeg op een manier die hij niet gewend was. Bij thuiskomst stroomden de gelukwensen – telefonisch en via de social mediakanalen – binnen. 'Zéshóndérd en zés reacties' staan er drie dagen later op de teller. Het is de beduusde ontboezeming van het eerbetoon voor een bijna levenslange vrijetijdsbesteding aan ADO Den Haag. 'En die bloemen, roodgroen met geel, daarover is natuurlijk nagedacht', glundert hij.
Dat roodgroene shirt, dat hij jarenlang droeg in zijn jonge jaren als actief voetballer, doet hem emotioneel veel. Geelgroen is ook goed. Dat ziet hij als het gevolg van de realiteit van nu en de ontwikkelingen in de laatste veertig jaar, waarmee hij uiterlijk niet zo veel problemen heeft.

Begonnen bij Cromvliet

Verrassend is het wel te horen, dat ADO niet zijn eerste club is, waar hij speelde. 'Ik voetbalde op straat, in de buurt van de Hoefkade en de markt aan de Herman Costerstraat. Met jongens als onder anderen Carol Schuurman en Guus Haak. Ik was negen jaar, wilde naar ADO, maar daar kon je pas lid worden als je tien was. Dus ging ik naar Cromvliet, waar Carol toen speelde en

Aan de bal, ook op de foto.

daar mijn leeftijd geen probleem was. Maar goed, een jaar later werd ik toch snel weggehaald door ADO.
Ik maakte er snel vrienden, met Herman Le Griep bijvoorbeeld. Kwam in een elftal met Hans Verbeek als keeper,' herinnert hij zich nog als de dag van gisteren. Als vijftienjarige voetbalde Jan Lobel al bij de senioren. Aandacht voor zijn maatschappelijke ontwikkeling liep als een rode draad door zijn actieve voetballoopbaan. 'Ik ging al snel werken in een levensmiddelenbedrijf, op zaterdag. Dus kon ik alleen op zondag voetballen. Zodoende kwam ik zo vroeg bij de senioren terecht. Ja, voetballen ging mij redelijk af, speelde enkele wedstrijden in het tweede en ben één keertje als reserve mee geweest met het eerste, uit tegen Willem II.' En desgevraagd: 'Ja, héél even was ik blijkbaar in het vizier van Ernst Happel, ADO's toenmalige hoofdtrainer. Maar, de meeste wedstrijden speelde ik in ADO 3 en 4, toen de hoogste amateurelftallen. En vanwege mijn maatschappelijke loopbaan speelde ik later op eigen verzoek wat lager, in ADO 5 en 6. Mijn werk en daarin verder te

komen waren belangrijk voor mij. In mijn vrije tijd – 's avonds dus – volgde ik cursussen, behaalde ik mijn middenstandsdiploma en vakdiploma's. Het was overigens een blessure, die het einde inluidde van zijn actieve voetballoopbaan. 'Dat kwam door een botsing tijdens een wedstrijd voor de Harry de Hartogbeker tegen VIOS op het Laakkwartier-terrein. Dat was voor mij het einde, helaas.'

Grote belangstelling bij het nemen van een strafschop.

Sportmentaliteit

'De sportmentaliteit, die bij ADO heerste, sprak mij altijd zeer aan. Altijd willen, nee sterker: móetén wínnen! En spelen tegen andere Haagse clubs betekende, dat je werd geconfronteerd met extra gemotiveerde tegenstanders. Al die clubs wilden maar twee wedstrijden per seizoen per se winnen. Dat was tegen ADO. Trouwens, topsport spreekt mij zeer aan. Ik ben gefascineerd in topsporters, die echt alles willen bereiken wat mogelijk is. Grenzen verleggen, plafond verhogen. Dat streven spreekt mij aan. Sporten als voetbal, atletiek, wielrennen, veldrijden volg ik allemaal op de voet. Die tactiek bij wielrennen vind ik geweldig. Het is niet alleen zo snel mogelijk aan de finish zien te komen. Het begint allemaal in een veel eerdere fase en zodra de finish nadert proberen de coureurs in goede positie te komen. Hoe ze dat doen vind ik reuze interessant om te volgen. Alleen motorische sporten, die kunnen mij niet echt boeien.'

'Kaderwerk doen was toen heel gewoon'

Hoewel een van meet af aan gevuld bestaan verrichtte Jan Lobel ook al snel kaderwerk binnen de club. 'Kaderwerk doen was toen heel gewoon. En alles wat ik oppak wil ik heel serieus doen. Ik werd snel jeugdleider. Beginnen bij een klein elftal, zoals iedereen bij ADO

Als elftalleider van ADO's sterkste jeugdelftal in 1972-1973.

moest beginnen. En geleidelijk kreeg ik die functie bij hogere elftallen. Eind jaren zestig, begin jaren zeventig werd ik elftalleider van de hoogste jeugdelftallen. Eerst met Rob Baan als trainer, later Huib Ruijgrok. Inderdaad, de regionale A-jeugd met misschien wel de beste lichting spelers die ADO ooit had. Op een enkeling na haalden zij allemaal het betaalde voetbal en sommigen zelfs Oranje. Dan heb ik het over Martin Jol, Tscheu-la Ling, Johnny Dusbaba. De anderen uit die lichting waren ook zeer goede voetballers. Dan denk ik aan Boudewijn de Geer, Leen Swanenburg, Wim Berckenkamp, Martin Toet. In de normale competitie werd dit team in 1972-1973 al op 13 januari kampioen. In juni volgde dan in Zeist het toernooi om het Nederlands kampioenschap. Dat team won die titel met vlag en wimpel. En een jaar later hadden de meesten al hun debuut gemaakt in het eerste van FC Den Haag!'

Debuterend als trainer en prompt gepromoveerd met RAS.

Trainer

Het was Huib Ruijgrok, die Jan Lobel inspireerde de trainerscursus te volgen. En die cursus inspireerde hem verder: 'Ik kreeg een tien voor leiding geven! De negen jaren, die volgden brachten hem als trainer bij RAS, Laakkwartier en Westerkwartier. Buiten ADO dus. 'Maar ik bleef natuurlijk wel lid!' Onder hem promoveerde RAS prompt. Laakkwartier, die hij drie jaar diende, leerde hij kennen als een echte club, met ambitie èn gezelligheid. Carnaval vieren en zo. Daar hield de toch serieuze Jan Lobel ook wel van. Daarna had hij vier jaar Westerkwartier onder zijn hoede. 'Ook een gezellige club, die met de jeugd aan de weg wilde timmeren. Dat kwam mede door John Linse, de vader van Rodger, later bekend geworden als zaakwaarnemer van diverse topvoetballers, die er jeugdspeler was. Westerkwartier had ook de ambitie uit te groeien tot een multisportvereniging. Voetbal en softbal waren er al, tennis moest erbij komen. Ik denk, dat de investeringen voor de aanleg van de tennisbanen de club financieel uiteindelijk parten hebben gespeeld. Helaas…'

Vacaturebank voor trainers

Gewend om er kaderwerk naast te doen werd Jan Lobel ook preses van de trainersvakbond VVON Rayon 's-Gravenhage. Onder zijn voorzitterschap kwam er een uiterst zinvolle vacaturebank voor trainers tot stand. De volgende bestemming als trainer leek VELO te worden. Een bijzonder goed betaalde functie als trainer van het derde en vierde elftal. Tot bestuurslid Jos Boer van HSV ADO voor de deur stond en hem polste voor het voorzitterschap van de club. 'Na een nachtje slapen koos ik voor ADO. Ondanks het hoge honorarium, dat VELO mij bood en ik als trainer nog nooit had gekregen. En inderdaad, voor het voorzitterschap van ADO kreeg ik natuurlijk geen cent. Echter, ik vond het een grote eer! Met mijn benoeming tot Erelid was die tot voorzitter mijn hoogtepunt! ADO was en is inderdaad geen gemakkelijke club om te leiden. Er is altijd een spanningsveld tussen sportieve ambities en financiële mogelijkheden. ADO had natuurlijk een naam hoog te houden. En, je had te maken met verschillende stromingen binnen de club. Dat gaf ook niet, je hebt nu eenmaal te maken met mensen met verschillende gedachten, die vaak vanuit andere invalshoeken zaken benaderen. Toch moest je daar als bestuur de weg in zien te vinden. Zoiets gaat niet zomaar, niet zonder weerstand.' Dan volgt de analyse van de tijd die Jan Lobel en ondergetekende gezamenlijk binnen dat bestuur doorbrachten. We konden het best met elkaar vinden, maar hadden principiële verschillen. 'Ja, jij de idealist, ik de realist. Binnen de club mocht en kon financieel niets. Wilde je iets doen, dan moest het via derden. Jij en ik wilden ADO op niveau houden, hoe moeilijk het financieel ook was. Hadden wij het financiële hoe dan ook laten prevaleren boven het sportieve, dan was ADO afgegleden naar een niveau, waardoor ADO ADO niet meer zou zijn. Wij zijn met banken, belasting, Haagse Voetbalbond en gemeente Den Haag gaan praten en dat was niet zonder succes, vond ik. Tja, het ging beter, maar toch niet naar de zin van een aantal leden. Werd een motie van wantrouwen ingediend. Eigenlijk niet zo zeer tegen het bestuur, maar tegen de ingediende begroting. Die motie werd door de meerderheid van de leden gesteund, waardoor het bestuur aftrad. Dat vond ik echt een dieptepunt. Zoals het toen ging was het eigenlijk niet nodig. Maar ja…'

Nadien zou Jan Lobel bestuursfuncties bekleden bij de intussen ontstane fusieclub HFC ADO Den Haag.

Waaronder weer die van voorzitter. Er wachtten hem nog andere klussen zoals het leiderschap van het tweede elftal en de taak die hij nog steeds verricht: de ontvangst en het gastheerschap van de arbitrale teams bij thuiswedstrijden van het eerste elftal. Eerst deed hij dit samen met Ad Bogaerts, die de functie aan het afbouwen was. Vanaf 1996 bekleedt Jan Lobel het gastheerschap solo. Een functie, waarvoor hij geknipt is. Beschaafd, keurig in het pak, perfect verzorgd uitziend, stropdas goed gestrikt en goed wetend wat hoort en handelend naar wat goed gastheerschap inhoudt. ADO Den Haag staat wat de ontvangst en begeleiding van arbitrale teams getuige de veelvuldig geuite complimenten uit de voetbalwereld (KNVB en het arbiterskorps) hoog aangeschreven.

Ongedwongen langs de lijn als voorzitter kijkend naar ADO-amateurs.

'Jan Jus d'Orange'

Het moet ook gezegd zijn, Jan Lobel heeft gevoel voor stijl. En hoewel hij in zijn werkzame leven onder meer wijnverkoper en -proever was – als de eerste beaujolais aan de man moest worden gebracht, was hij voor ADO even onbereikbaar – dronk hij nooit één druppel alcohol!!!??? 'Jan Jus d'Orange' was dan ook zijn bijnaam, toen hij de voorzittershamer bij HSV ADO hanteerde. Eens in zijn jonge leven nipte hij aan een sigaret, maar de wansmaak deed hem onmiddellijk stoppen.

Gemeenteraadslid

Op 72-jarige leeftijd stapte Jan Lobel als een donderslag bij heldere hemel in de politiek. 'Bart Bakker, die als rechterhand fungeerde van Hilbrand Nawijn, vroeg mij of ik er voor voelde iets voor de partij, Lijst Hilbrand Nawijn, wilde doen. Meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen in Zoetermeer, waar ik inmiddels al heel wat jaren woon. Heb er maar weer eens een nachtje over geslapen en met Adrie, mijn vrouw, overlegd. En toen besloten het te doen. Natuurlijk hoorde ik links en rechts om mij heen: Jan, waar begin je aan. Geniet toch lekker van je leven als pensionado.'

Als gastheer van Team Bas Nijhuis.

Het was het begin van een nieuw hoofdstuk van twaalf jaar. Na zijn eerste raadsperiode werd Jan Lobel zelfs met heel wat voorkeurstemmen steeds herkozen. 'Natuurlijk was aanvankelijk alles nieuw en moest ik aan alles wennen. Dat proces verliep overigens voorspoedig. Ik werd al snel voorzitter van het presidium, ik kon met velen goed overweg en wij werden met LHN één van de grootste partijen in Zoetermeer. Wij leverden zelfs wethouders. Nu ben ik al een tijdje geen gemeenteraadslid meer, maar wel voorzitter van LHN. En dat gaat nog steeds lekker.'
Inmiddels telt Jan Lobel 86 jaar. Nog steeds oogt hij kwiek en gezond, blijft bij door trends, sport en politiek te volgen via kranten, radio, tv en social media en om te gaan met jonge mensen. 'Ik ben tegenwoordig bijna altijd de oudste, heb niemand van mijn leeftijd meer als vriend. Ik ervaar het leven, dat ik nu leidt, echt als dynamisch. En dat wil ik nog een tijd zo volhouden.'

Frans Leermakers

LOOPBAAN

	Lid HSV ADO per 01-07-1946
1952-1953 -1964-1965	speler ADO 3 (hoogste amateurelftal van ADO)
1965-1966	speler ADO 4 (i.v.m. maatschappelijke loopbaan)
1966-1967	speler ADO 5 (i.v.m. maatschappelijke loopbaan)
1961-1967	elftalleider jeugdteams
1967-1974	elftalleider Regionale A-jeugd ADO
1962-1973	lid Verenigingsraad
1968-1969	lid elftalcommissie
1973-1975	lid bestuur sectie amateurvoetbal
1975-1977	trainer RAS (1975-1976 promotie)
1977-1980	trainer Laakkwartier
1980-1984	trainer Westerkwartier
	In jaren tachtig voorzitter trainersvakbond VVON rayon 's-Gravenhage
1984-1989	voorzitter HSV ADO
1991-1993	elftalleider ADO 1 (amateurs)
1994-1995	manager commerciële zaken HSV ADO
2000-2002	bestuurslid HFC ADO Den Haag
2008-2010	voorzitter HFC ADO Den Haag
1994-1996	gastheer arbitrale teams ADO Den Haag i.s.m. Ad Boogaerts
1996-heden	gastheer arbitrale teams bij thuiswedstrijden ADO Den Haag
2009-heden	voorzitter Club van Ereleden en Leden van Verdienste ADO Den Haag
2006-2018	gemeenteraadslid Zoetermeer voor LHN (Lijst Hilbrand Nawijn)
2018-heden	voorzitter LHN (Lijst Hilbrand Nawijn)

ONDERSCHEIDINGEN

31-01-1977:	zilveren speld 25 jaar onafgebroken lidmaatschap
24-11-1981:	zilveren speld 35 jaar onafgebroken lidmaatschap
31-01-1995:	zilveren speld 40 jaar onafgebroken lidmaatschap
02-02-1998:	insigne 50 jaar onafgebroken lidmaatschap
	Zilveren waarderingsspeld KNVB
	Ridder in de Orde van Oranje-Nassau
31-01-2020:	Erelid HFC ADO Den Haag

Teammanager van ADO Den Haag 2, dat in 2001-2002 kampioen werd van de Reserve 1e divisie.

Ontdekking in achtertuin

ADO en voetbal beheersten het leven van Jan Lobel. Zelfs als hij thuis lekker op balkon in het zonnetje zat. Toen woonachtig aan de Erasmusweg, zag hij op een zonnige dag achter zijn huis jongens voetballen in de gemeenschappelijke tuin. Eén jongen viel hem wel heel bijzonder op. Hij ging naar beneden en vroeg de jongen of hij al op voetbal zat. 'Ja, meneer, op Postalia.' Jan Lobel reageerde: 'Kom jij maar gauw naar ADO.' Aldus geschiedde. Wie de ontdekking in de achtertuin was? Romeo Zondervan, die furore zou maken als voetbalprof van FC Den Haag, FC Twente, West Bromwich Albion en Ipswich Town. En eenmaal uitkwam voor Oranje.

MEDEDELINGEN

JAN LOBEL **ERELID**

Jan Lobel (86) is benoemd tot Erelid van HFC ADO Den Haag. Het bestuursvoorstel hem de hoogste onderscheiding toe te kennen werd unaniem ondersteund door de Ledenraad. Aan de vooravond van ADO's 116e verjaardag – 31 januari jl. – reikte vicevoorzitter Eric Reijntjes de onderscheiding uit. Het bestuur neemt zich voor op Jans benoeming uitgebreider terug te komen, zodra er weer als vanouds op coronavrije wijze een ledenvergadering kan worden gehouden.

Martin Jol uit Technisch Hart

Na de laatste transfers en de sluiting van de (winterse) transfer window is Martin Jol uit het Technisch Hart getreden. Hij meent zijn taak te hebben volbracht en gaat zich in de toekomst bezig houden met de inrichting van het Zuiderpark tot topsportlocatie. In het kader van het meerjarenplan 'Road to 2023' wordt ernaar gestreefd een trainingslocatie te vestigen voor zowel de profs, jeugd als vrouwen/meisjes van ADO Den Haag. Nu trainen en spelen de spelers van de jeugdopleiding in het Zuiderpark, de profs trainen in Sportpark Prinses Irene in Rijswijk en de vrouwen en meisjes bij SVV Scheveningen op Houtrust.

CARS JEANS STADION WEER STER-LOCATIE

Het Cars Jeans Stadion is weer in het bezit van een STER-label. Dit betekent een erkenning als evenementenlocatie. Dit is een uitvloeisel van de uitstekende reviewscore van 9,3. De minimale waardering om het label te verdienen is 8,0. Dan is het behaalde resultaat des te meer prachtig en zeker een morele opkikker tijdens de huidige coronatijd, waarin praktisch niets kan en mag worden georganiseerd in het stadion.

NIEUWE FUNCTIE

Frans Danen (foto) fungeert voortaan als coördinator jeugdscouting. Hij combineert deze functie met het trainerschap van ADO Onder 17. De oud-speler van onder meer ADO (FC) Den Haag, Eindhoven en Scheveningen was bijna vier jaar hoofd opleidingen. Gerard van Ruitenburg, assistent-coach bij Onder 21, krijgt er een taak bij. Hij gaat fungeren als technisch coördinator bij de middenbouw (Onder 14 tot en met Onder 17). Deze functie oefent Dennis van den Ing al uit bij de onderbouw (Onder 9 tot en met Onder 13). Michiel ten Haken keert terug bij ADO Den Haag als Head of Performance (o.m. optimaliseren fysieke belastbaarheid). De afgelopen twee jaar was hij werkzaam in China bij Beijing Sinobo Guoan FC.

Abdenasser El Khayati

Youness Mokhtar

Inkomende transfers

In de laatste dagen van de winterse transfer window legde ADO Den Haag enkele geroutineerde spelers vast. Abdenasser El Khayati keerde na anderhalf Qatar SC terug in het Cars Jeans Stadion. Verder werd Youness Mokhtar aangetrokken. De 29-jarige aanvallende middenvelder onder meer voor PSV, Eindhoven, FC Twente, PEC Zwolle, All-Nassr, Ankaragücü en Stabaek.
Het laatst was hij actief in de Verenigde Staten voor Columbus Crew, waarmee hij de MLS Cup (landstitel) veroverde.

Vertrokken

Samy Bourard verliet ADO Den Haag al na ruim een half jaar. De afgelopen zomer van Eindhoven gekomen middenvelder gaat spelen voor het Hongaarse Fehévár. Dante Rigo keerde terug naar (Jong) PSV en Andrei Ratiu naar Villareal. Nikos Karelis keerde terug naar Griekenland, waar hij emplooi vond bij Panetolikos. Emilio Estevez Tsai keerde terug naar Canada.

Uitgeleend

Evan Rottier werd voor de rest van het lopende seizoen uitgeleend aan TOP Oss. Op deze manier hoopt de aanvaller van Onder 21 aan de nodige speelminuten toe te komen. ADO Onder 21 komt daaraan niet toe, omdat het door de coronamaatregelen slechts mag trainen en geen wedstrijden spelen. Michael en Jonathan Mulder verlengden hun overeenkomst met ADO Den Haag.

Sam Li

Fabian Shahaj

Sacha Komljevic

Elano Yegen

Eerste contract

Drie jeugdige spelers tekenden hun eerste contract. Elano Yegen (18) stapt komende zomer over van Quick naar ADO Den Haag. Eerder speelde hij al voor GDA, Excelsior en Sparta. Fabian Shahaj, Sacha Komljenovic en Sam Li uit onze opleiding zetten ook hun handtekening onder een verbintenis.

Gwyneth Hendriks

IN **JONG** ORANJE

Vijf speelsters van ADO Den Haag hebben een plaats veroverd in de nationale jeugdselecties. Gwyneth Hendriks (foto), Nadine Noordam en Jaimy Ravensbergen maken deel uit van de selectie van Oranje Onder 23. Kayra Nelemans en Liz Rijsbergen zitten bij de selectie van Oranje onder 19.

OVERLEDEN

Opnieuw ontviel ons een aantal (oude) bekenden. Op 87-jarige leeftijd overleed Sjoerd Koster, bij de ouderen onder ons vooral bekend als bouw-expert. Wanneer er expertise nodig was bij de oplevering van nieuwbouw kon ADO altijd op hem rekenen. Sjoerd Koster zette zich ook veel in voor de atletiekvereniging Sparta en was de laatste jaren voorzitter van de Leidschendamse voetbal-vereniging SEV.

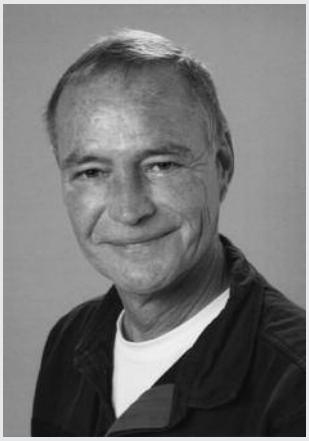
In Surinaamse selectie

Shaquille Pinas kreeg een eervolle uitnodiging voor de selectie van Suriname. Bondscoach Dean Gorré (vader van ADO's oud-speler Kenji Gorré) inviteerde hem voor de WK-kwalificatie-interlands tegen de Kaaimaneilanden op 24 maart en drie dagen later tegen Aruba. Komende zomer neemt Suriname voor het eerst deel aan het toernooi om de Gold Cup.

VROUWEN VOOR BEKER NAAR FC TWENTE

In de halve finale van het toernooi voor de KNVB-beker spelen de ADO Den Haag Vrouwen tegen FC Twente. De Twentse ladies mogen thuis spelen. De datum is inmiddels bekend, 17 april. De andere halve finale gaat tussen PSV en Ajax.

RUUD SCHOTMAN

Ruud Schotman overleed op 69-jarige. Hij zette zich op basis van vrijwilligheid in voor ADO Den Haag als chauffeur van de busjes voor de jeugd. Hij deed ook de rondleidingen in het Cars Jeans Stadion en trad er ook op als gastheer bij thuiswedstrijden van het eerste elftal.Op het heengaan van Ton Thie en Loek van Noord wordt elders in deze ADO Den Haag Post nader ingegaan. Ons medeleven gaat uit naar hun nabestaanden.

HERINNERING AAN... TON THIE

Stijlvolle save tijdens PSV-ADO op 7 februari 1971.

ODE AAN ADO'S **BESTE DOELMAN** ALLER TIJDEN

ADO'S BESTE DOELMAN ALLER TIJDEN, **TON THIE,** IS OVERLEDEN. HIJ WERD **76 JAAR** EN WOONDE VANAF 1996 IN GAMBIA. DAAR WAS HIJ AANVANKELIJK EEN SOORT **VOETBALONTWIKKELINGS-WERKER** EN WOONDE EN LEEFDE NET ALS VELE MENSEN DAAR IN BESCHEIDEN OM-STANDIGHEDEN. THIE DIENDE ADO EN FC DEN HAAG VAN **1964 TOT EN MET 1976**, SPEELDE 378 COMPETITIEWEDSTRIJDEN, 45 BEKERDUELS, ZESTIEN EUROPESE WEDSTRIJ-DEN EN 122 VRIENDSCHAPPELIJKE ONTMOETINGEN.

Zijn competitiedebuut maakte hij – tegelijk met Aad Mansveld – op 23 augustus 1964 tijdens Telstar-ADO (2-1). Zijn laatste optreden dateert van 12 december 1976 bij FC Den Haag-AZ'67 (2-1). Wegens spelende liesklachten beëindigde hij zijn loopbaan als voetbalprof en nam tijdens de voorbereiding op het seizoen 1977-1978 officieel afscheid in de rust van de oefenwedstrijd FC Den Haag-Slovan Bratislava op 27 juli 1977.
In de zomer kwam Ton Thie als negentienjarige van het Schiedamse Hermes DVS en gold als een groot talent. Hij begon zijn voetballoopbaan bij de jeugd van Olympia in zijn geboortestad Gouda. Daarna vertoefde hij nog een tijd bij de jeugd van Excelsior en begon zijn profloopbaan bij Hermes DVS. Bij ADO groeide hij uit tot één van de beste keepers van Nederland. Tot een optreden in het Nederlands Elftal bracht hij het net niet. Op dit vlak had hij de pech te maken te hebben met een brede lichting van topkeepers als Eddy Pieters Graafland, Jan van Beveren, Pim Doesburg, Tonny van Leeuwen, Nico van Zoghel, Jan Jongbloed, Heinz Stuy en later Piet Schrijvers. Voor Jong Oranje en het Nederlands B-elftal was hij wel regelmatig actief.

Ton Thie was een doelman met katachtige reflexen, die goed anticipeerde bij het uitlopen en vrijwel altijd heer en meester was in luchtduels. Bij zijn komst naar Den Haag moest hij eerst de concurrentiestrijd aan met Martin van Vianen, die na twee jaar verhuisde naar stadgenoot Holland Sport. Met het ADO onder trainer Ernst Happel maakte hij de opmars in de Eredivisie mee tot structurele subtopper. Met de ploeg bereikte hij de bekerfinales van 1966 (verloren van Sparta), 1968 (gewonnen van Ajax),

In actie in The States (zomer 1967) tegen Stoke City.

Oktober 1970: Ton Thie bewondert save van Oranje-concurrent Jan van Beveren.

27 juli 1977: Officieel afscheid van de fans tijdens de rust van FC Den Haag-Slovan Bratislava.

17 maart 1976: Zwevend door Upton Park tegen West Ham United.

onder trainer Vaclav Jezek met FC Den Haag in 1972 (3-2 verloren van Ajax) en onder trainer Vujadin Boskov in 1975 (gewonnen van FC Twente). Hij speelde mee in diverse Europese bekerwedstrijden, waaronder in de kwartfinale van de Europa Cup II tegen West Ham United. Ook de trip door de Verenigde Staten in 1967 was voor hem een hoogtepunt. ADO speelde toen onder de naam San Francisco Golden Gate Gales tegen gerenommeerde Europese en Zuid-Amerikaanse clubs in een competitie om het 'soccer' te promoten.

In 1974 eindigde Ton Thie in het door de NOS georganiseerde verkiezing van Speler van het Jaar samen met Jan Jongbloed als eerste en kwam in het bezit van de daaraan verbonden Eddy PG Trofee. Het beeld was te

Derby tegen Holland Sport op Houtrust met Simon van Vliet (links) en Jacques Roggeveen als kijkers.

bewonderen in het (tijdelijk ontruimde) ADO Den Haag Museum. Tijdens de festiviteiten rond de viering van het honderdjarig bestaan van ADO Den Haag werd Thie gekozen tot de beste doelman aller tijden van de club. Nog regelmatig is Ton Thie op televisie te zien, als beelden worden vertoond van één van de mooiste doelpunten, die Johan Cruijff maakte op 2 januari 1972 tijdens FC Den Haag-Ajax, beter bekend als 'Johans lob over Thie'.
In de laatste jaren van zijn loopbaan combineerde Ton Thie zijn voetbalactiviteiten met een baan bij het bronbemalingsbedrijf van Karel Borsboom, destijds één van FC Den Haags belangrijkste sponsors.

Ton Thie viert één van zijn hoogtepunten: de totaal onverwachte zege op FC Twente in de bekerfinale van 1975.

Na zijn actieve voetbalcarrière werd Ton Thie uitbater van het restaurant van het zwembad De Tobbe in Gouda. In 1996 vertrok hij met partner naar Gambia. Enkele oude clubgenoten als Harry Heijnen en René Pas zochten hem daar op en ontdekten dat Ton Thie daar in zeer bescheiden omstandigheden leefde. Zij vernamen ook, dat hij het er naar zijn zin had, maar dat niet meer dan een fotootje op een kleine tafel in de keuken herinnerde aan zijn rijke loopbaan. De laatste jaren, toen zijn gezondheid achteruit ging, wilde hij geen contact meer met mensen uit de voetballerij.

ADO Den Haag dankt Ton voor alles wat hij voor de club heeft gedaan en betekend. Zijn nabestaanden wensen wij alle sterkte toe bij het verwerken van het grote verdriet om het verlies.

UIT ‘WIE EENS ONS SHIRT MOCHT DRAGEN’ (DEEL 1) (BOEK VAN FRANS LEERMAKERS)

Als piepjonge doelman van Hermes DVS tegen Xerxes.

KLASSEKEEPER EN **EERVOLLE ‘SCHLEMIEL’** VAN DE LOB VAN CRUIJFF

Het was op een zondag in 1962. ADO speelde uit. In die tijd was het nog te kostbaar om alle uitwedstrijden mee te gaan. Dus ik, als elfjarig pukkie met pa en ma mee op visite, naar kennissen in Schiedam. De dochter des huizes daar had verkering met een voetballer uit een lager elftal van Hermes DVS. Toen klokslag twee uur naderde begon ik een beetje genoeg te krijgen van het zitten op de bank. Die Hermes-speler merkte dat en deed mij een geniaal voorstel. ‘Hermes speelt vanmiddag thuis op Harga tegen RBC. Zullen wij daar naar toegaan?’ Dat liet ik mij geen twee keer zeggen. Heerlijk, naar buiten, weg van de muffe kamerlucht. En dan, naar voetbal! Naar een veld, waar ik nog nooit eerder was. Wij namen plaats op de houten tribune achter het doel, niet ver van het scorebord met Samson Shag-reclame. Ik kende al een aantal namen als Piet de Groot, die rossige back, en de keeper, oudgediende Aad van Diest. Maar, ik zag onder de lat van Hermes DVS helemaal geen oudere doelman, maar een lange, magere, jonge doelman. Achttien jaar pas hoorde ik. En wat was hij goed! Hij oogde wat nerveus, maar was niet bang. Hoe kon zo’n jonge gozer op dat grote mannenniveau zo goed keepen. Reflexen, doorbraken verijdelen dat het een lieve lust was. En Hermes DVS won die wedstrijd natuurlijk, met 2-1 herinner ik mij nog als de dag van gisteren. ’s Avonds in bed dacht ik bij mijzelf: Ton Thie, zou hij geen goede keeper voor ADO zijn. Nee, toch maar niet. ADO had Martin van Vianen al, Piet Oostrum. En mijn neef Arie Bakker, die je toch geen concurrentie mag aandoen, niet? Toch bleef de naam van Ton Thie in mijn hoofd malen. Ik vond, dat ik echt verstand had van voetbal, dat ik Ton Thie ontdekt had. Flauwe kul, fantasie natuurlijk. Een paar jaar later op 14 juni 1964 speelde Hermes DVS in een beslissingscompetitie voor een plaats in de Eerste divisie een wed-

strijd tegen Alkmaar, een van de rechtsvoorgangers van AZ. In het Zuiderpark, op ADO! En wie stond er in het Schiedamse doel? Ton Thie, mijn held onder de lat! En wat deed hij het op die vroege zondagavond weer goed. Hermes DVS verloor weliswaar met 2-1 en Alkmaar promoveerde naar de Eerste divisie. Het verslag in de Haagsche Courant van de dag daarop bevestigde nadrukkelijk mijn indruk over Thie: De naam van Thie zal de kijkers niet in de oren klinken als één van de spelers, die faalden. Thie groeide, naarmate deze slag om een plaats in een hogere divisie voortduurde, uit tot een doelman van grote klasse. Hij wierp zich onvervaard in de baan van schoten van Hanek en middenvoor Jan Visser, plukte - niemand ontziend – voorzetten weg boven de hoofden van de aanstormende Wim Visser en linksbuiten Van Rijssel.' En het fotobijschrift vermeldde 'Doelman Thie, de grote man uit de wedstrijd Alkmaar-Hermes DVS op het ADO-terrein, zal ook ditmaal de Alkmaarse aanval afslaan. En wat gebeurde een week later? ADO kocht Ton Thie voor 82.000 gulden. Wat was ik in de wolken, mijn held Ton Thie bij ADO. Hij had dus tijdens Hermes DVS-Alkmaar zijn debuut in het Zuiderpark al gemaakt. Als het ware een toelatingsexamen voor ADO, waarin hij glansrijk slaagde. Ton Thie was voor mij al een klassekeeper, bij ADO en later FC Den Haag zou hij dat jaar in jaar uit bevestigen. Hij kwam ook een paar keer in de selectie van het Nederlands Elftal, maar speelde helaas geen enkele interland. Maar ja, de concurrentie was destijds enorm. Eerst Eddy Pieters Graafland, daarna Jan van Beveren, Pim Doesburg, Tonnie van Leeuwen, Nico van Zoghel, Jan Jongbloed en weer later Piet Schrijvers. Het stikte in de Eredivisie van de topkeepers. In 1974 won Ton Thie de door NOS Studio Sport georganiseerde verkiezing Beste Speler van het Jaar. Hij kreeg hiervoor de Eddy PG Trofee. Erg triomfantelijk eindigde zijn loopbaan helaas niet. Hij sukkelde in zijn laatste actieve jaren met liesblessures. Trainer Vujadin Boskov was een man die voor goede spelers van tijd tot tijd wel zijn meelevende kant liet zien, maar ook een keiharde, niets ontziend was. Terwijl Ton Thie krepeerde van de pijn in zijn liezen, liet de Joegoslaaf hem de trappen van de Noordtribune van het Zuiderparkstadion op en af lopen, met zandzakken op diens rug. Is het gek, dat Thie bij een redding in zijn laatste wedstrijd FC Den Haag-AZ van 12 december 1976 uitgebreid moest worden opgelapt? Aan de zijlijn werd reservedoelman Hans Galjé al opgewarmd voor zijn debuut. Echter, Ton Thie speelde de wedstrijd uit, toen nog niet beseffende dat het zijn laatste minuten als actief doelman zouden zijn. Op 9 januari 1977, de eerstvolgende wedstrijd, uit tegen Haarlem, stond Hans Galjé onder de lat. Op 24 juli 1977 tijdens de voorbereiding op het nieuwe seizoen, nam Ton Thie voor de aftap van FC Den Haag-Slovan Bratislava officieel afscheid van de fans. Het lot bepaalde, dat deze sympathieke doelman nooit in een kaderfunctie terecht zou komen. Hij werkte een tijd voor het bronbemalingsbedrijf van sponsor Karel Borsboom, als uitbater van het horecagedeelte in Zwembad De Tobbe in zijn geboortestad Gouda en vertrok uiteindelijk als een soort voetbalontwikkelingshelper naar Gambia. En daar leeft hij nog steeds. In alle eenvoud, zoals de meeste mensen daar leven. En tot zijn genoegen. Een leven zonder stress.

De lob van Cruijff over Ton Thie.

Dat kon hij tijdens zijn keepersloopbaan niet zeggen. Keepen kon hij als de beste, maar maakte wel altijd een nerveuze indruk. Een uiting van concentratie, op scherp staand. Ton Thie, voor velen de schlemiel die op 2 januari 1972 door Johan Cruijff werd gepasseerd met een lob. Miljoenen weten onmiddellijk waar het over gaat als wij het hebben over 'de Lob over Ton Thie'. Slachtoffer? Misschien van het commentaar dat Aad Mansveld had, Thie verweet dat hij niet beter zijn doel uitkwam. Ik vind, dat Ton Thie het juist eervol moet vinden om gepasseerd te worden door één van de mooiste doelpunten, zoniet het mooiste doelpunt, van Johan Cruijff. Zoals ooit Edward Metgod van Haarlem werd gepasseerd door een geniaal stiffie van PSV'er Ruud Gullit en zelfs applaudisseerde voordat hij de bal uit het net haalde.

Daar ben je voetballiefhebber voor!

HERINNERING AAN... LOEK VAN NOORD

Het jeugdteam van ADO uit het midden van de jaren zestig in Cannes. Links vooraan is Loek van Noord.

LOEK VAN NOORD: DROOMJEUGD BIJ ADO

NA EEN SLEPENDE EN SLOPENDE ZIEKTE OVERLEED OP DINSDAG 23 FEBRUARI OUD-SPELER VAN ADO LOEK VAN NOORD. HIJ WERD 72 JAAR.

Bij ADO genoot Loek van Noord bekendheid als speler van de betaalde jeugd in het midden van de jaren zestig. Afkomstig van GONA speelde hij zich bij ADO snel in de selecties van de hoogste jeugdelftallen. In het midden van de jaren zestig maakte hij deel uit van een succesvol team, dat uitkwam in de betaalde jeugdcompetitie met spelers als Aad de Mos, Dick Advocaat, Cees Weimar, Leo de Caluwé, Lex Schoenmaker en Martin Woltman. Hoogtepunten waren het afdelingskampioenschap onder leiding van trainer Bert Jacobs en de daaropvolgende trilogie om het Nederlands kampioenschap tegen Volendam. Thuis won ADO, uit werd verloren.
Als gevolg hiervan kwam de derde en beslissende wedstrijd op het complex van RCH in Heemstede. Voor ongeveer 10.000 toeschouwers verloor ADO de titelstrijd. Loek van Noord beleefde toen een dieptepunt door in het duel zijn enkel te breken.
Hoewel na zijn enkelbreuk een lange periode van herstel en revalidatie volgden was Loek van Noord op tijd fit voor zijn volgende hoogtepunt. Dat was het Internationaal Jeugdtoernooi van ADO in juni 1966. Onder leiding van trainer Rinus Loof bereikte ADO de finale tegen Tottenham Hotspur. Een onvergetelijke eindstrijd van het inmiddels nationaal en internationaal bekende evenement in het Zuiderpark. De wedstrijd ging voor ADO aanvankelijk

helemaal niet naar wens. Toch werd de achterstand tijdig goed gemaakt en volgde een verlenging. En uiteindelijk moesten strafschoppen beslissen over de winst. Die had een sensationele ontknoping en voor ADO een gunstige. Voor het eerst was de ploeg winnaar van het eigen toernooi. Het Zuiderpark raakte in extase, een uitzinnige menigte nam bezit van het veld om de spelers te huldigen. Een dag om in te lijsten.

Loek van Noord leeft in de herinnering voort als een technisch bekwame speler, had overzicht, zag het spel goed. Misschien was zijn snelheid wat beperkt en hield hij meer van vaardigheid dan van hardheid. Zodanig, dat een doorbraak naar het eerste elftal uitbleef. Zijn kwaliteiten waren groot genoeg om een plezierige loopbaan te hebben in de top van het Haagse amateurvoetbal. Hij speelde na zijn periode bij ADO voor Wilhelmus, waar

Loek van Noord in zijn element op het golftoernooi van de PensionADO-dag met links van hem Wim Rijsbergen en rechts van hem Harrie Ballenmaker en Wytze Couperus.

zijn vriend voor het leven Aad de Mos als trainer actief was. Verder kwam Loek van Noord nadien jaren uit voor VUC.

Zijn leven lang bleef Loek van Noord betrokken bij het voetbal. Na zijn actieve spelersloopbaan werd hij fysiotherapeut en diende als zodanig onder meer Scheveningen en HVV. Op het organisatorische vlak was hij actief bij de PensionADO's. Met onder anderen Tom Clavan, Mario van der Ende en Wim de Korte was Loek in 2012 de grondlegger van het eerste 'Pension ADO's Golf Toernooi'. Dit toernooi zou uitgroeien tot een geweldig evenement op de jaarlijkse PensionADO-dag. Talrijke bekende oud-profs als onder anderen Klaas

Nuninga, Hans van Breukelen, Wim Rijsbergen, Mario Been, Frans van der Heide, Leo Beenhakker en Rob Baan deden maar wat graag mee.

FINALE INTERNATIONAAL
ADO JEUGDTOERNOOI 1966
5 juni 1966
Tottenham Hotspur-ADO 1-1 (ADO w.n.s.)
0-1 Pearce, 1-1 Martin Woltman

Opstelling ADO:
Peter van Riel; Gerard Bouwens, Cees Weimar, Aad de Mos, Leo de Caluwé; Jan de Jong, Dick Advocaat; Loek van Noord, Fred Couprie, Lex Schoenmaker, Martin Woltman.
Coach: Rinus Loof

Het was de laatste jaren duidelijk, dat Loek van Noord tobde met zijn gezondheid. Echter, hij kende ook perioden waarin het beter ging en hij zich naar omstandigheden goed voelde. En, met alles mee wilde blijven doen en bij alles betrokken zijn. Uiteindelijk moest hij de strijd tegen zijn ziekte opgeven. Moegestreden na die dappere strijd overleed hij.

Wij zullen alles wat jij deed en hebt betekend nooit vergeten. Dank daarvoor! Ons medeleven gaat uit naar zijn gezin en verdere familie en kennissen. Laten bovenstaande woorden hen tot troost zijn en ondersteunen bij het verwerken van het grote verdriet om het verlies van Loek.

Marten Glotzbach

MARTEN GLOTZBACH ZIET IN ZELF OPGELEID TALENT TOEKOMSTIGE KAMPIOENEN

IN 1973 VOORSPELDE VOETBAL INTERNATIONAL VOOR EEN UNIEKE LICHTING HAAGS TALENT - DAT JAAR GELANCEERD ALS DE NEEFJES VAN OOM AAD MANSVELD - EEN LANDSKAMPIOENSCHAP IN 1977. MET DE TALENTVOLLE ACHTERNICHTJES DIE NU UIT DE KRAAMKAMER VAN ADO DEN HAAG VROUWEN KOMEN, KAN DIE DROOM ALSNOG WERKELIJKHEID WORDEN, IS DE OVERTUIGING VAN OPLEIDER MARTEN GLOTZBACH.

In de persoon van Manon van Raay (17 jaar) en Louise van Oosten (16) dwongen dit seizoen de eerste spelers uit het tweeëneenhalf jaar geleden gestarte meidenteam onder 16 hun debuut af in de hoofdmacht van ADO Den Haag Vrouwen. Dat het dit seizoen bij het beloftenteam gestarte duo die stap zo snel kon maken, had Marten Glotzbach als hun trainer bij de jeugd al voorspeld. 'Als iemand goed kan voetballen, dat wil zeggen situaties snel kan herkennen en doorzien en de voetbaloplossingen weet, dan zie je dat ook op een hoger niveau.' In totaal telde het beloftenteam dit seizoen al negen krachten uit het team waarmee Glotzbach bij onder 16 begon. 'Voor de meiden is de beloftencompetitie qua beleving en fysiek weer een stap hoger. De jongenscompetitie waarin wij met de meidenteams spelen en onze manier van trainen blijken daarvoor een goede springplank.' Het beloftenteam is uitdrukkelijk niet het einddoel. 'Wij leiden spelers niet op om bij het beloftenteam aan te kunnen haken, maar om het eerste te halen.'

Net school

De voetbalachtergrond van de meiden in de opleiding van ADO Den Haag Vrouwen is divers. Zo zijn niet alle spelers afkomstig uit jongensteams en verschilde ook het niveau van die teams soms flink. 'Dat is niet anders dan bij de jongens, waar je ook niet alleen te maken hebt met haantjes de voorste, die altijd het hoogste platform hebben gezocht', merkt Glotzbach op. Wat alle meiden wel gemeen hebben, is dat zij er alles voor over hebben om het als voetballer te maken. Bij ADO Den Haag vinden zij een ideale leeromgeving met louter gelijkgestemden. Plezier speelt in de opleiding een belangrijke rol. Net als op school: als je ergens veel plezier in hebt, leer je makkelijker. Maar, het moet ook wel eens zonder plezier.' Dat is ook het uitgangspunt van de gemengde voetbalklas van Glotzbach op het Segbroek College, waar meerdere meiden deel van uitmaken. 'Door te genieten van het spel kunnen spelers zich daar in voetbal- en spelvormen technisch ontwikkelen. Dat maakt hen completer. En omdat de meiden meedoen met jongens van clubs van niveau, eten zij direct van twee walletjes. Aan de ene kant moeten zij in hun eigen meidenteam optimaal tactisch samenwerken om het tegen jongensteams op te kunnen nemen, aan de andere kant moeten zij op de Segbroek-trainingen tussen en met de jongens hun mannetje staan.'

Continu beter

Gevraagd wat het belangrijkste is dat de opleiding biedt om de spelers de stap naar de Vrouwen Eredivisie te helpen maken, antwoordt Glotzbach: 'Via een ouder is laatst een presentatie voor ons verzorgd over de life skills van een topsporter. Dat je ook moet letten op zaken als voeding, nachtrust en mentale voorbereiding krijgen zij in onze opleiding mee, maar hoe belangrijk dat in de topsport kan zijn, was voor sommigen best confronterend. Ik denk dat vooral het totaalplaatje dat wij bieden, dat alle facetten van topsport omvat, maakt dat de meiden bij ons met veel plezier bezig zijn en met een grote intensiteit trainen.' Passend bij een goede leeromgeving vindt Glotzbach dat er ook fouten moeten worden kunnen gemaakt., omdat die weer helpen om beter te worden. En onze belangrijkste vraag voor de spelers is of zij er zelf alles aan doen om continu beter te worden én ook anderen te helpen beter te worden, bijvoorbeeld met de hulp van videoanalyse.' Om de leergierigheid van zijn pupillen te illustreren geeft hij het voorbeeld van een nieuwkomer in zijn meidenteam. 'Zij vertelde in één training meer te hebben geleerd dan in een heel jaar bij haar jongensteam.'

Manon van Raay

Louise van Oosten

Doorgroeien

In totaal nu al 33 uit de eigen jeugd afkomstige debutanten in de hoofdmacht, bewijzen dat ADO Den Haag Vrouwen over een vruchtbare opleiding beschikt. Van de zes spelers van de club die onlangs werden opgeroepen voor Nederland onder 23 en onder 19, braken er vijf door via de beloften. 'Het eerste elftal draait nu ook goed mee. Alleen is het zo dat als je nu heel goede spelers bij het eerste aflevert, je ook weet dat je die over een paar jaar kwijt bent aan een andere club', kent Glotzbach de gevolgen van een beperkt budget. Kijkend naar welke zelf opgeleide talenten er nog aankomen, ziet Glotzbach niets liever dan dat ADO Den Haag Vrouwen daar zelf de vruchten van plukt. Dat kan alleen door spelers langer aan de club te binden en dat lukt niet zonder extra steun. 'Slaag je er wel in spelers langer te behouden, dan is het goed mogelijk weer echt hoge ogen te gooien. Met het vastleggen van nieuw talent, andere spelers die doorgroeien en mogelijk nog een teruggekeerde routinier, speelt ADO Den Haag Vrouwen over twee, drie jaar weer om het kampioenschap.'

ADO IN DE STRENGE WINTER VAN 1962-1963

‘ZAALKAMPIOEN’ VAN NEDERLAND

26 december 1962: ADO’s laatste wedstrijd tegen DOS, voordat de winter het voetbal voor maanden van het veld zou verbannen.

DE WINTER VAN 1962-1963 WAS BAR EN BOOS. MET KERST 1962 BEGON HET TE SNEEUWEN. VLAK VOOR DE JAARWISSELING ZORGDEN SNEEUWJACHTEN ER WERKELIJK VOOR DAT NEDERLAND EEN LANGERE PERIODE EEN WITTE WERELD WAS. DE TEMPERATUUR BLEEF WEKEN ACHTEREEN ONDER HET VRIESPUNT EN NIET ZO’N BEETJE OOK. HET WAS DE WINTER VAN DE MEEST BARRE ELFSTEDENTOCHT, DIE WINNAAR REINIER PAPING VOOR EEUWIG DE HELDENSTATUS OPLEVERDE. HET WAS DE WINTER, WAARIN ZELFS DE NOORDZEE ZODANIG DICHTVROOR, DAT ER OM DE SCHEVENINGSE PIER KON WORDEN GEWANDELD. EN DE VOETBALCOMPETITIE? DIE LAG STIL VAN 27 DECEMBER TOT 17 MAART. TRAINEN OP GRAS BLEEK TOEN GROTENDEELS VOLSTREKT ONMOGELIJK.

Op tweede kerstdag speelde ADO in het Zuiderpark zijn laatste (thuis)wedstrijd in de sneeuw tegen koploper DOS, dat met 0-2 won. Toen was spelen met kerst trouwens heel gewoon. Op dat moment kon men ook niet bevroeden, dat er ruim 2,5 maand geen competitievoetbal zou worden gespeeld. Niemand wist toen nog, dat er een echt strenge winter aankwam.

Ernst Happel piekerde er geen moment over om zijn spelers met vorstverlet thuis te laten. De Oostenrijkse trainer liet hen trainen waar maar mogelijk was. Sporthallen zoals die we nu overal in den lande kennen, waren er niet. Dus trok ADO de gymzalen in. En er werden mogelijkheden onderzocht wedstrijden te spelen in de Houtrusthallen. Nou, dat lukte na aanvankelijk kunst en vliegwerk. In de ene hal huisde de HOKIJ, de Haagse Overdekte Kunst IJsbaan. Door de week bezochten diverse spelers van ADO de wedstrijden van HIJS HOKIJ met (Nederlandse) Canadezen, die speelden tegen sterkte buitenlandse teams. De andere hal van het tentoonstellingencomplex was in die dagen het domein van zaalhandballers. En zeker in het weekeinde. Maar, met wat geschuif van de op zaterdag geplande wedstrijden was er na 17.00 uur ruimte te maken voor zaalwedstrijden van ADO. Overigens, een jaar eerder, oefende ADO al in Houtrust tegen SHS met drie combinaties. Dat was nog een probeersel.
Nu werd er ook gepionierd. Maar, ditmaal kwam de Eredivisietop naar Houtrust. En dat was in Den Haag niet tegen dovemans oren gezegd. Houtrust stroomde vol. De voetballiefhebbers hadden honger naar de bal, konden het niet zo lang stellen zonder hun kijksport bij uitstek. En ADO speelde tegen Sparta, Feyenoord, Ajax en DOS. Geweldige happenings waren die potjes, omzoomd door tussen de 2.500 en 3.000 toeschouwers. De vloer was voor hedendaagse begrippen primitief: er werd gespeeld op een betonnen vloer! De omheining bestond uit drang-hekken. En de lichtbakken waren allesbehalve afgeschermd. Zo kon het gebeuren, dat tijdens ADO-Sparta in Houtrust de bal er tegen aan werd geschoten. De lichtbak kwam met donderend geraas naar beneden en spatte uiteen vlak naast Jan Villerius en zijn vriend en tegenstander Ad Verhoeven. Zij schrokken zich rot, maar omdat zij er zonder schade vanaf kwamen, kwamen zij

BIJNA ECHT:

ADO-Ajax (7-7) voor ruim 2500 toeschouwers

ZAALVOETBAL IN HOUTRUST

Scheidsrechter maakt zelf spelregels

(Van onze sportredactie)

DEN HAAG, maandag. — Meer dan 2500 Hagenaars hadden er zaterdagmiddag koude - of zelfs natte voeten voor over om in de Houtrusthal de zaalvoetbalwedstrijd ADO—Ajax bij te wonen. Nu is voetbal in een zaal nog niet verheven tot een officiële sport en daarom had de scheidsrechter, onze stadgenoot Van den Berg, ditmaal regels vastgesteld die weer wat afweken van wat we eerder wel eens te zien hebben gekregen.

Zo mocht de bal ditmaal wegens het ontbreken van een één meter hoge wand ook hoog gespeeld worden; er werden geen hoekschoppen genomen, maar de schooljongensregel van „drie corners - penalty" gold.

De strijd werd gespeeld met vijf veldspelers en een doelman en strekte zich uit over 8 maal 10 minuten, waarin na iedere speeltijd van spelers gewisseld werd. Het was natuurlijk geen toeval dat de grootste technici ook ditmaal de uitblinkers waren. Dat waren bij ADO Mick Clavan, Guus Haak, Schuurman en ook Sjaak Smit en bij Ajax spil Tony Pronk, Sjaak Swart, Henk Groot en Peter Petersen. De grootste uitblinker was zonder twijfel de voor een zaal toch wel wat zware Tony Pronk, die op het beton een uitzonderlijke techniek etaleerde.

De ontmoeting eindigde in een 7—7 gelijk spel, waarmede ADO, dat met 4—7 had achtergestaan, het gelukkigst was en dat bovendien het enthousiaste publiek tevreden stelde.

Harry Heijnen mocht zich de strafschoppenspecialist noemen, want hij mocht er van zes meter afstand drie nemen en benutte ze alle drie zonder dat Hoogerman in het smalle handbaldoel er aan te pas kwam.

ZAALVOETBAL IN HOUTRUSTHAL — ADO wist op de valreep een 7—7 gelijk spel te bevechten tegen Ajax. Aardse (links) probeert Harry Heijnen te steunen bij een poging de Ajax-achterspeler Smit te passeren.

Impressie van ADO-Ajax in de Houtrusthal.

niet meer bij van het lachen. Evenals de toeschouwers. De spelregels? Die moesten al improviserend maar worden bepaald, want zaalvoetbal of futsal moest nog worden uitgevonden. De scheidsrechters – die van de Eredivisie, omdat zij ook 'in beweging' moesten blijven – bepaalden de regels eigenlijk naar eigen goeddunken. Er was wel één echt kolderieke regel: drie corners penalty! De snelle slimmeriken onder de spelers forceerden hoekschop of hoekschop door in de buurt van de doellijn moedwillig de bal op de tegenstander te mikken, die dan zich te laat realiseerde dat-ie een strafschop had veroorzaakt. Vooral Harry Heijnen bleek daar een uitgekookte meester in. De toeschouwers speelden het spel met hem mee en riepen 'Harry, corner' en hielden exact bij wanneer hij een penalty had geforceerd. Zij eisten zelfs dat Harry die strafschop zelf zou nemen! En hij beantwoordde deze met een doel treffende trap plus glimlach…

ADO bleek in dat zaalvoetbal heer en meester. Alleen Ajax kon de selectie van Ernst Happel nog enigszins bijbenen. Waar in de echte Eredivisie op het veld ADO zijn best deed, maar vooral tegen de grote ploegen inhoudelijk te kort schoot, etaleerde het in de zaal techniek en

Na maanden oefenen SHS en ADO weer voorzichtig op het veld van Houtrust. Met Peter Hoet namens ADO als gladiator.

tactiek in optima forma. Feyenoord ging eraan, Sparta idem dito en ook koploper DOS kreeg royaal klop. ADO bracht ook tegenbezoeken aan Feyenoord (in de Energiehal) en twee dagen na de Elfstedentocht Ajax (in de Apollohal). Feyenoord, dat zich toch op het veld wilde voorbereiden om de Europa-Cupwedstrijden tegen Stade de Reims kreeg tussendoor op een sneeuwvrij gemaakt bijveld van de Kuip royaal klop met 0-5 (doelpunten van Carol Schuurman 2x, Hennie den Engelse, Donald Feldmann en Harry Heijnen). Op 2 februari was de laatste uit

Feyenoorders inspecteren de ijsvlakte van De Kuip.

de zaalserie, in de Houtrusthal tegen DOS, de koploper van de Eredivisie. Het werd 7-3, waarbij Carol Schuurman (2x), Donald Feldmann (2x), Jan Villerius, Harry Heijnen en Theo Verlangen met scherp schoten. Zodoende mocht ADO gerust worden beschouwd als de officieuze 'zaalkampioen' van Nederland.

Hierna probeerde ADO het weer op het veld. De omstandigheden waren niet ideaal. Of het veld was nog te hard, omdat de hal nog niet uit de grond was. Of het veld was boterzacht en gleden de spelers alle kanten op. Zo boekte een behoedzaam spelend ADO op 17 februari 1963 een zege van 1-3 bij Fortuna Vlaardingen. Op 1 maart week ADO uit naar het veld van toenmalig buurman De Ooievaars op het zogenaamde tweede gedeelte van het Zuiderpark om Quick Boys met 11-0 te verslaan. Op 10 maart volgde de laatste wedstrijd van de winterperiode, niet in de Houtrusthallen, maar op het goed bespeelbare hoofdveld van Houtrust, de stadsderby tegen SHS. Negenduizend toeschouwers zagen ADO met 2-4 winnen. Een week later werd dan eindelijk de competitie hervat. En ADO zette de negatieve nederlagenserie voort door in Eindhoven met 2-0 te verliezen van PSV.

Overigens, de KNVB had kosten noch moeite gespaard om de voor 3 maart 1963 geplande interland tegen België in Rotterdam door te laten gaan. Hoofd grondtechnische dienst Bremekamp liet vijf propaanbranders aanrukken (heteluchtkachels) aanrukken om de grasmat van de Kuip te ontdoen van de sneeuw- en ijslaag. Er werden plasticfolies over het hele veld gelegd en daar doorheen de hete lucht gejaagd. Echter, de wind blies al het plastic weg, dat eerst met knijpers was vastgemaakt, later met zandzakken. Tenslotte bood vastspijkeren aan planken soelaas.De sneeuw en het ijs verdwenen uiteindelijk, maar de grasmat was boterzacht en gelig gekleurd. De Belgen bleken de beste glibberaars op de toendra van de Kuip en wonnen met 0-1 door een doelpunt van Paul Vandenberg. Bij Oranje speelde Guus Haak mee en zat Jan Villerius op de reservebank.

Aardige bijkomstigheid in die winter van '62-'63 was, dat Ernst Happel jeugdige toptalenten van ADO aanspoorde tijdelijk te gaan handballen. Voetbal was zoals gezegd een tijd onmogelijk, trainen op het veld ook. Dus meldden Dick Advocaat, Michel van der Loop, Harry Vos en Tonnie van der Voorn zich aan als lid bij handbalvereniging Turnlust. Het jeugdige kwartet werd in de Houtrusthal

Ajax-ADO in de Apollohal. Jacques Smit werkt de bal weg, voordat Peet Petersen gevaarlijk kan worden.

een bezienswaardigheid. De heren vielen natuurlijk op door hun veel betere conditie en snelheid. Zij introduceerden ook iets bijzonders. Nooit eerder was de kopbal in het handbal vertoond. Zij deden het door iemand vrij voor de cirkel te spelen en de bal zodanig te plaatsen, dat op de aanloop een snoekduik volgde. Inderdaad, de kopbal à la Bakhuys. Of voor de jongere lezers, à la Van Persie… De verbazing was groot, waarna iedereen zich daarover weer heerlijk zat te verkneuteren. Helaas, er zijn geen foto's van…
Die winter van '62-'63 was bar, maar bracht ook leuke, onvergetelijke herinneringen.

3 maart 1963: toss op de toendra van De Kuip. Fons van Wissen en Martin Lippens zijn de aanvoerders, scheidsrechter Kurt Tschenscher kijkt toe.

UIT DE VERZAMELING VAN JAN KLIJN

EDDY HARTMANN

DE LAATSTE BOODSCHAP VAN EDDY HARTMANN

JOHN LINSE VORMDE MET OUD-ADO'ER JOOP NIEZEN DE HOOFDREDACTIE VAN SPORT INTERNATIONAL. DAARVOOR WAS HIJ REDACTEUR BIJ VOETBAL INTERNATIONAL, TROUW EN HET VADERLAND. HIJ IS OOK DE ZOON VAN DE VROUW VAN EDDY HARTMANN. BIJ DE UITVAARTPLECHTIGHEID IN HET CREMATORIUM OCKENBURGH SPRAK HIJ INDRUKWEKKEND OVER EDDY HARTMANN, DIE HIJ BESCHOUWDE ALS VRIEND EN VADER. LATER VROEG HIJ OOK IETS KWIJT TE MOGEN IN DE ADO POST OVER EDDY HARTMANN. EDDY HARTMANN HAD NOG EEN BOODSCHAP VOOR ONS EN ZIJN ADO.

Die laatste reis van Eddy Hartmann, van het Willem Dreespark naar Ockenburgh, het crematrorium, verliep waardig en kende aangrijpende momenten. De tocht door het Zuiderpark, het plechtige saluut van de ADO Den Haag-selectie en de passage van zijn voormalige kantoor, dat links uitzicht bood op de terreinen van ADO en schuin rechts op het stadion. Het was goed zo, indrukwekkend. Dat gold ook voor de plechtigheid in de druk bezette aula waar zijn familie en vrienden definitief afscheid van hem namen.
Maar geen ander beeld kan de betekenis van Eddy Hartmann voor het Haagse topvoetbal zo treffend uitdrukken dan dat van die bejaarde ADO'er die de stoet als het ware voorging bij de entree van Ockenburgh. Ik zie het verweerde gezicht nog zo voor me, de oranje-rode helm en de brommer. Hij behoorde tot de door Eddy gekoesterde achterban, die zijn achterban bleef, ook al grepen technocraten in het Zuiderpark de macht en werden de bloedbanden tussen ADO en FC Den Haag bruusk verbroken. Eddy Hartmann had een boodschap voor het Haagse topvoetbal en die boodschap betrof vooral ADO.

Een week voor zijn overlijden verwonderde hij zich er over dat ADO Den Haag voor de vierde keer in het seizoen punten verspeelde tegen een gehandicapte (want met tien man spelende) tegenstander. 'Ongelofelijk', zei hij en hij vroeg zich af waar dit vroeger toe geleid

Bescheiden en glunderend nadat FC Den Haag de KNVB-beker won (1975.

zou hebben. Vroeger zou dat paniek hebben betekend, vroeger was er oproer gekraaid, vroeger had Willem Koek een vijfde colonne georganiseerd. Het bestuur had peentjes gezweet. De trainer had zich nergens durven vertonen. De spelers hadden sluiproutes gezocht. In de loop der jaren hebben tal van wijsneuzen zich bemoeid met het Haagse topvoetbal. Ze hadden soms een gemeentelijke achtergrond, voornamelijk een financiële achtergrond, soms een commerciële, Alrecon-achtergrond, maar ze hadden geen van allen een typische ADO-achtergrond. En dus faalden en faalden ze, stelde Eddy Hartmann vast. Ik ben geen ADO'er, maar ik denk

te kunnen begrijpen wat Eddy Hartmann met die woorden bedoelde. ADO betekent presteren, ADO is houden van talent, ongeacht ras of milieu, ADO is genieten van tackles en slidings, van dribbelen, sleepbeweging, demarrages, van een schot op de goal en een save van de keeper. ADO is, kortweg, voetbal. Voetbal om te winnen, want dat is door de jaren heen, het voornaamste kenmerk van ADO geweest, dat prestatievirus. In zijn laatste fase als professional, loodste Eddy Hartmann FC Den Haag terug naar zijn roots. Voorzichtig dat wel, want de tenen van de egotrippers zijn lang. Samen met Rob Baan en Lex Schoenmaker herstelde hij de jeugdopleiding in het Zuiderpark en liep hij weer opgewekt(er) rond. In de regionale jeugd B-1, C-1 en de pupillen liepen weer toptalentjes, de opvolgers van Aad Mansveld, Harry Vos, Henk Houwaart, Romeo Zondervan, Martin Jol, et cetera.

Ook vol overgave in actie voor ADO's lagere teams zonder tribunes.

En ze werden geschoold in en besmet met het prestatievirus van ADO, doordrenkt van voetbal, van maandag tot en met zondag. Is dat klimaat te vervangen door het lijntje dat later met de Haagse Voetbal Bond werd gelegd? 'Nee', vertelde Eddy Hartmann een week voor zijn dood. En samen vroegen wij ons af waarom al die ADO'ers zich hadden laten verdringen, waarom ze gezwicht waren voor de technocraten, waarom al die voetbalkennis verloren gaat. Waarom Willem Koek nooit werd opgevolgd en waarom is het zo stil in het Zuiderpark. Haags topvoetbal begint en eindigt bij ADO, wist hij. En zijn boodschap luidde als volgt:
'Kan er eindelijk eens iemand opstaan die dat verhaal vertelt, die alle krachten verzamelt, die de egotrippers verdrijft uit de club en ervoor zorgt dat er ooit ten behoeve van die bejaarde ADO'er met dat verweerde gezicht, die oranje-rode helm en die brommer zijn boodschap ten uitvoer zal worden gebracht?

Eddy Hartmann (in het midden op de achtergrond) als speler van ADO 1 op 1 maart 1953 tegen Eindhoven met volle tribunes.

Loopbaan

Eddy Hartmann, geboren op 27 maart 1924, speelde van 1942 tot 1954 voor ADO. Hij maakte ook deel uit van het eerste elftal, maar kwam niet tot een indrukwekkend aantal optredens. Hij geneerde zich er niet voor om nadien uit te komen voor de lagere elftallen. Dat deden trouwens meer ADO'ers na hun glorietijd in de hoofdmacht. Als kaderlid manifesteerde Eddy Hartmann op voortreffelijke en nadrukkelijke wijze. Hij was jeugdleider, jeugdvoorzitter, secretaris en in 1949 medeoprichter van de honkbalafdeling van ADO. Hij schreef regelmatig opiniërende stukken in ADO Post, bedacht de regionale jeugdcompetitie, een idee dat de KNVB overnam. Naast zijn baan bij de Nutsspaarbank ontwikkelde hij zich vervolgens tot een vooruitstrevende manager van het betaalde voetbal bij ADO. Een voorstel om hem full time als manager in dienst te laten treden kwam aanvankelijk niet door de Verenigingsraad. 'Het ging toch goed zo', luidde de redenatie. Een jaar later ging het hoogste gezagsorgaan van de club overstag en trad Eddy Hartmann op 1 januari 1967 officieel als full time manager in dienst van ADO, waarmee hij met het ambitieuze bestuur werkte aan een club, die uiteindelijk als een voorbeeld zou worden gezien als een modern en professioneel geleide organisatie. ADO werd een structurele subtopper in de Eredivisie, maakte in de zomer van 1967 een indrukwekkende trip van zeven weken door de VS, won in 1968 de KNVB-beker en speelde diverse jaren achtereen Europees bekervoetbal. In 1980 trad hij af, omdat hij zich niet kon vinden in het door het toenmalige bestuur gevoerde beleid. Nadien kwam hij nog terug in coördinerende en adviesfuncties bij de opleiding. Tot zijn gezondheid hem noopte te stoppen. Eddy Hartmann overleed op 11 oktober 1992 op 68-jarige leeftijd.

TERUGBLIK ADO 1 HET SCHIET MAAR NIET OP

Ricardo Kishna loopt in extremis de winnende treffer mis.

DRIE PUNTENDELINGEN IN HET CARS JEANS STADION, WAAR NU AL MEER DAN **EEN JAAR NIET MEER WERD GEWONNEN**. EN TWEE KANSLOZE UITNEDERLAGEN. OOK DE EERSTE ANDERHALVE MAAND VAN 2021 HEEFT NIET VOOR DE OPLUCHTING GE-ZORGD WAAR HEEL ADO-MINNEND DEN HAAG NU AL ZO LANG OP WACHT. NA 23 WEDSTRIJDEN STAAT DE CLUB NOG STEEDS **ONDER DE DEGRADATIESTREEP.**

Op zondag 4 februari 2007 speelde ADO Den Haag tegen FC Utrecht de 23ste wedstrijd van het seizoen. Hoewel de positie op de ranglijst niet bepaald florissant was, bestond er na afloop van de in een 1-1 geëindigde wedstrijd toch een gevoel van optimisme onder de 7.160 aanwezigen. Er was vrij goed gespeeld en – belangrijker – ADO had een meer dan redelijke selectie, voor een deel afkomstig uit de 'stal' van mede-eigenaar Rob Jansen.

Die middag had de Canadese international Josh Wagenaar in het Haagse doel gestaan. Veldspelers waren Alberto Saavedra, Tininho, Saïd Bakkati, Ferrie Bodde, Laurent Delorge, Santi Kolk, Jesper Håkansson, Levi Schwiebbe, de legendarische Michael Mols en clubman Rick Hoogendorp. Eljero Elia was nog in het veld gekomen als invaller. Meer dan genoeg talent dus om – in ieder geval – degradatie te voorkomen…
Niet dus. In de resterende 11 wedstrijden haalde ADO nog slechts twee punten. Al op 17 maart - na een kansloze 0-2 thuisnederlaag tegen Sparta – was degradatie een feit en wist ADO, dat het eerste seizoen in het Forepark er één als Eerstedivisieclub club zou zijn. ADO moet zich goed realiseren dat de historie zich dit jaar dreigt te herhalen. Net als in februari 2007 heeft ADO ook nu een best talentvolle selectie. Maar om degradatie te voorkomen is alleen dat niet voldoende. Kracht, vechtlust en geluk. Ook dat zijn allemaal elementen die nodig (BROODnodig, zeg maar) zijn om een ellendige afloop van het seizoen te voorkomen. En dan is

het niet hoopgevend dat al die aspecten in de 23ste wedstrijd van dit seizoen (uit bij Fortuna) volledig ontbraken.

23 JANUARI:
ADO DEN HAAG – EMMEN 0-0

Het meest positieve woord dat gebruikt kon worden na afloop van ADO-Emmen was het woord 'spanning'.
Na 90 minuten vol matig en uiterst voorzichtig voetbal gingen de Hagenaars en de Drentenaren uit elkaar zonder dat ze in het Cars Jeans Stadion het net hadden gevonden. Het beste nieuws voor ADO: door dat ene puntje steeg de ploeg naar de 16de plek op de ranglijst.
Een dag voor de wedstrijd had Michiel Kramer tijdens het 'persmoment' voor enige verbazing gezorgd dat ADO natuurlijk de wedstrijd wel graag wil winnen, maar dat niet móet. 'Waarom wij niet moeten? Omdat we daarna nog 16 wedstrijden moeten spelen.' Kramer had met die opmerking natuurlijk groot gelijk. Op het moment dat de wedstrijd tegen Emmen werd gespeeld, was het seizoen nog maar net halverwege. En ADO was nog midden in een ombouwoperatie die er voor moest gaan zorgen dat de 'één-na-jongste-selectie-van-Europa' versterking zou krijgen van een aantal ervaren krachten. In de dagen voor de wedstrijd waren daarom middenvelder Tomislav Gomelt en doelman Martin Fraisl aan de Haagse selectie toegevoegd. Na de 0-1 zege bij concurrent RKC en de rare en onnodige thuisnederlaag tegen VVV had ADO in de wedstrijd bij AZ (2-1) en ook tijdens de bekeruitschakeling tegen Vitesse (2-1) behoorlijk gespeeld en was beide keren dicht bij een beter resultaat geweest. In de beide laatste wedstrijden moest ADO z'n nieuwe 'rots-in-de-branding' Daryl Janmaat missen. De ervaren verdediger kampte al enige tijd met een knieblessure en moest ook de wedstrijd tegen Emmen missen. Tomislav Gomelt kreeg van Brood direct een basisplaats, terwijl in vergelijking met de wedstrijd tegen Vitesse ook Marko Vejinović, Milan van Ewijk en Michiel Kramer in de ploeg terugkeerden. De OPTA-cijfers maakten duidelijk hoe saai ADO-Emmen was. ADO maakte in 90 minuten spelen slechts vier overtredingen, Emmen zes. Beide doelmannen hoefden maar vier keer in te grijpen, terwijl het feit dat ADO zeven corners kreeg tegen vier voor Emmen liet zien dat ADO met het mindere balbezit (40%-60%) wel gevaarlijker was. Ruud Brood had zich flink gestoord aan het matte eerste half uur van zijn ploeg: 'Er zat spanning op. We speelden angstig en terughoudend. De ene speler kan beter omgaan met een degradatiekraker dan de ander.'
De beste mogelijkheid voor Emmen was ook in die fase, toen een inzet van Michael de Leeuw goed door Luuk Koopmans werd gekeerd. ADO's beste kans kwam in de 44ste minuut toen een afstandsschot van Tomislav Gomelt matig werd gekeerd door Dennis Telgenkamp. De wegketsende bal kwam terecht voor de voeten van Andrei Rațsiu, uit wiens voorzet Michiel Kramer de bal op doel schoot. Zijn inzet trof echter een Drents been en niet het Drentse net.
In de tweede helft waren er twee momenten waarin ADO met iets meer geluk had kunnen scoren. In de 50ste minuut kwam de bal na een vrije trap van Marko Vejinović via Michael de Leeuw op de binnenkant van de paal terecht. Ricardo Kishna produceerde in blessuretijd bijna het winnende doelpunt. Zijn harde inzet verdween echter centimeters naast het doel van Telgenkamp. Brood na afloop: 'Een bal op de paal en een kans van Kishna. Wij moeten gewoon een goal maken. Beide ploegen hebben niet veel aan dit punt. Dat resulteert in een vervelend gevoel.'

- Na de 0-0 tegen Emmen heeft ADO de laatste 12 thuisduels in de Eredivisie niet gewonnen (G5, V7), de langste reeks ooit voor ADO / FC Den Haag op het hoogste niveau.
- Van alle clubs in de hoogste afdelingen van de 55 UEFA-landen wacht FC Emmen na de 0-0 het langst op zijn eerste zege in dit huidige seizoen (18 duels). Sheffield United boekte in de Premier League een week voor de wedstrijd van Emmen in Den Haag de eerste overwinning in de 18de wedstrijd.

26 JANUARI:
FC GRONINGEN-ADO DEN HAAG 3-0

Er zijn van die wedstrijden die het eigenlijk niet waard zijn om (veel) aandacht aan te besteden. De dieptreurige FC Groningen-ADO was er zo eentje; althans van Haagse kant. Het in voetbalstatistieken gespecialiseerde OPTA maakte er een apart bericht van: *"FC Groningen is de eerste club die over twee wedstrijden in één seizoen tegen een club (ADO) slechts één doelpoging hoeft toe te staan. Was niet meer gebeurd sinds de wedstrijden tussen PSV en Excelsior in 2018-19".*
ADO – dat is dus duidelijk – had in Groningen niets in te brengen. Dat ene schot op doel was overigens op die koude dinsdagavond van Marko Vejinović, die ver in de tweede helft (65e min) met een overigens knappe trap de vuisten van doelman Sergio Padt trof. Die ene doelpoging maakte van Vejinović geen vrolijke man. 'De eerste

helft was slecht en kwamen we verdiend achter. Het waren domme fouten, dat mag niet', aldus de middenvelder. Na 18 minuten stond doelman Luuk Koopmans verkeerd opgesteld bij een vrije trap van Ramon Pascal Lundqvist. Hij mikte vanaf de zijkant met een forse boog over de handen van de Haagse keeper. Twee minuten voor rust verdedigde invaller Bilal Ould-Chikh veel te slap tegenover Gabriel Gudmundsson, door deze de gelegenheid te geven een scherpe voorzet af te leveren, waarna de bal door Jørgen Strand Larsen moeiteloos werd ingekopt.
In de tweede helft deed ADO wat moeizame popgingen tot een aansluitende treffer te komen. Met uitzondering

Kansloos en machteloos verslagen.

van dat ene schot van Vejinović kwam de Haagse ploeg echter niet. Enkele minuten na de uitstekende redding van Padt werd de wedstrijd beslist, toen Alessio Da Cruz ongehinderd het Haagse strafschopgebied kon binnenwandelen. Bij zijn schot toucheerde Del Fabro de bal met de voet, waardoor Koopmans geen kans meer had om te reageren en zich machteloos achterover liet vallen: 3-0. De woedende Ruud Brood kondigde maatregelen aan. 'Verdedigend hadden we verbetenheid moeten tonen; duelleren en voorzetten eruit halen. We hielpen Groningen op het paard door de goals zó makkelijk weg te geven. Het was ondermaats.' Dat hij – onder anderen – op de prestaties van Koopmans doelde, werd enkele dagen later pas duidelijk.

31 JANUARI:
ADO DEN HAAG – SPARTA 1-1

Inderdaad bleek enkele dagen later dat Ruud Brood het vertrouwen in Luuk Koopmans had opgezegd en voortaan de voorkeur zou geven aan de pas kort bij de club zijnde Oostenrijkse doelman Martin Fraisl. Na afloop van de wedstrijd tegen Sparta legde de trainer zijn keuze uit. En ook dat het besluit niet gebaseerd was op de keepersfouten tegen FC Groningen: het is een besluit voor de langere termijn. Ik heb gekeken hoe het is gegaan en waar het team nu behoefte aan heeft. En dan zijn we niet echt tevreden over de prestaties van Koopmans. Maar het was een moeilijke beslissing, zeker voor de persoon in kwestie.'
In het Cars Jeans Stadion gebeurde er op de late zondagmiddag in ieder geval niets waardoor Brood zijn keuze betreuren. Tegen Sparta werd Fraisl één keer gepasseerd. Dat gebeurde in de 68ste minuut en betekende op dat moment de gelijkmaker. Maker van Sparta's treffer was Reda Kharchouch die de bal van dichtbij kon inkoppen na een voorzet van Lennart Thy. Die tegentreffer was een tegenvaller voor de verder luidkeels coachende Fraisl, één van de vier nieuwe gezichten in de Haage ploeg. Behalve de van het Duitse Sandhausen overgekomen Oostenrijker maakten ook Youness Mokhtar (ex-Columbus Crew en 150ste Eredivisiewedstrijd) en Bobby Adekanye (gehuurd van Lazio) hun debuut voor ADO Den Haag, terwijl ook Tomislav Gomelt, de 26-jarige Kroatische middenvelder die was overgekomen van het Italiaanse Crotone, weer werd opgesteld.
Het was verdedigende middenvelder Gomelt, die ADO's enige treffer op zijn naam zou brengen. Net zoals Koopmans in de laatste minuut van de bekerwedstrijd tegen Sparta raak kopte, zo deed Gomelt dat in de competitiewedstrijd. Alleen deed de Kroaat dat in de eerste helft; Koopmans destijds in de tweede. De klok stond op 44 minuten en 42 seconden toen hij de bal met het hoofd na een prachtige corner van John Goossens achter doelman Maduka Okoye kopte. Nog geen 30 seconden eerder was het Okoye nog net gelukt om een kopbal van Michiel Kramer uit zijn doel te ranselen. Ook Kramer kon overigens koppen na zo'n prachtige ADO-corner, dit keer genomen door Marko Vejinović. Die twee kopballen waren de enige kansen uit de vlakke eerste helft, waarin ADO de wedstrijd vrij moeiteloos controleerde. Mede door het wankelmoedige optreden van de jonge scheidsrechter Erwin Blank raakte ADO de controle in de tweede 45 minuten kwijt tegen het nogal gemeen spelende en 17 overtredingen makende Sparta, dat – naast de treffer van de kort ervoor ingevallen Kharchouch – nog een aantal kansjes kreeg.
De beste mogelijkheden in de tweede helft waren voor ADO. Kramer en Besuijen kregen in een tijdsbestek van drie seconden beiden een kans, maar konden Okoye niet

De doel treffende kopbal van 'Tommy' Gomelt.

passeren. De beste mogelijkheid kreeg ADO in zesde minuut van de blessuretijd. Shaquille Pinas speelde zich uitstekend vrij en besloot vanaf de rand van het strafschopgebied te schieten. Wellicht iets te vroeg, want Pinas had zeker nog twee stappen kunnen doen. Nu kon Okoye het leer nog op 't nippertje uit z'n doel slaan, iets wat hem bij een inzet van iets dichterbij waarschijnlijk niet zou zijn gelukt.
Na afloop kon Brood niet anders constateren dat – met spelers als Gomelt, Mokhtar en Adakanye in de ploeg – het spel van zijn ploeg aanzienlijk was verbeterd. 'We voetbalden in de eerste helft vrij goed en ik ga nu niet zeggen dat Sparta zo slecht was, want dan doe je ADO tekort,' aldus de trainer. 'Met die nieuwe spelers hebben we laten zien dat we meer aan de bal durven te komen en rustiger zijn. Hierdoor konden we voor goede openingen zorgen.'
Ook doelpuntenmaker Gomelt kreeg lof: ,,Tommie is een speler die alles geeft, dat zag je in het einde van de wedstrijd. Toen gooide hij zijn lichaam in de baan van het schot om zo een tegentreffer te voorkomen. 'Ook de Kroaat was tevreden: 'Vandaag was ik er helemaal klaar voor. Ik had de eerste twee wedstrijden nodig om in het ritme te komen. En ook die goal voelde goed. Ik kwam bij die corner goed inlopen, waardoor ik op de juiste positie stond om de bal te koppen. (…) Maar we hebben goed gevochten voor dat punt (…) Iedere wedstrijd is voor ons nu een finale.'

- In vergelijking met de 6-0 verloren uitwedstrijd, van iets meer dan twee maanden eerder (22 november) was Sparta op twee plekken veranderd. ADO daarentegen had slechts TWEE spelers van eind november in de ploeg.

7 FEBRUARI:
WILLEM II-ADO DEN HAAG AFGELAST

Nadat het KNMI voor zondag voor héél Nederland code rood (slecht zicht, snijdende kou en de kans op vorming van 'verkeersbelemmerende' sneeuwduinen) had afgekondigd, besloot de KNVB om het programma af te gelasten. Het ging om Ajax-FC Utrecht, FC Groningen-Feyenoord, Willem II-ADO en VVV-Sparta en in de eerste divisie om Helmond Sport-Almere City en Telstar-NAC.
Op de dag voor de afgelaste degradatiederby maakte ADO bekend dat Nasser El Khayati zijn comeback bij ADO Den Haag ging maken. De 32-jarige spelmaker (jarig op de dag van Code Rood) verbond zich tot het einde van het lopende seizoen aan ADO, waar hij tussen januari 2017 en augustus 2019 al zeer succesvol en productief was geweest. De afgelopen 18 maanden droeg El Khayati het shirt van Qatar SC, waar hij zijn contract na 16 wedstrijden liet ontbinden. El Khayati speelde tussen 2017 en 2019 al 82 officiële wedstrijden voor ADO. Daarin scoorde hij 36 keer en gaf hij 24 assists.
Tijdens de persconferentie op maandag 8 februari was de geboren Rotterdammer een blij man: 'Het voelt als thuiskomen. Dit is en blijft mijn club. In het verleden is gebleken dat spelers het liefst in goede tijden terugkeren bij hun oude club, maar ik vind dit juist een geschikt moment. Het is makkelijk om terug te keren als de club op een betere positie staat, maar ik hou van uitdagingen. De situatie van de club zorgt ervoor dat ik extra gebrand ben om de strijd aan te gaan en alles te geven voor lijfsbehoud.'
'We zijn erg blij met de komst van Nasser en hopen dat hij ons kan helpen in ons gevecht voor behoud van het Eredivisieschap,' vertelde Martin Jol die op zijn beurt een dag daarna voor opschudding zorgde door terug te treden als hoofd van ADO's Technisch Hart. En Samy Bourard vertrok voor een aanzienlijke transfersom naar het Hongaarse Videoton.

13 FEBRUARI:
ADO DEN HAAG – PSV 2-2

De oudere fans van ADO (toen FC Den Haag) kunnen zich mogelijk de gure Paasmaandag van 1991 nog wel herinneren. Die dag was het de 1ste april, maar wat er voor de ogen van de 8.210 toeschouwers in het Zuiderpark afspeelde, was voor de spelers van het PSV van trainer Bobby Robson bepaald geen grap. De Eindhovenaren waren dat seizoen op weg naar een

nieuwe landstitel, maar liepen in Den Haag tegen een vreselijke dreun op, toen het ‘kerstboom-systeem’ van het trainersduo Co Adriaanse en Mark Wotte ineens weer optimaal rendeerde. Liefst 3-0 werd het die middag, met Michel Adam (13.) en de twee keer scorende razendsnelle vleugelspits Leo Schellevis (67. en 86.) als doelpuntenmakers.
Uiteindelijk kostte de zwarte dag aan Hans van Breukelen, Eric Gerets, Romário en co nèt niet de landstitel. Aan het einde van de rit hadden Ajax en PSV 53 punten, maar was het doelsaldo van PSV twee doelpunten beter. FC Den Haag sloot dat seizoen 1990-1991 af als veertiende.Waarom die wedstrijd terugroepen in de herinnering? Wel, het was de laatste keer dat ADO/FC Den Haag een thuiswedstrijd van PSV won. Het is dus niet overdreven te zeggen dat PSV een ploeg heeft waar de Hagenaars maar moeilijk tegenop kunnen. Voor de uiteindelijk zo bijzondere ontmoeting van de 13de februari van dit jaar, hadden beide teams elkaar 93 keer getroffen; 58 keer won PSV (23 keer gelijk en 12x een Haagse zege). ADO werd in de Eredivisie alleen vaker verslagen door Ajax (62).
Liefst 233 tegendoelpunten moest ADO in die 93 wedstrijden incasseren, een gemiddelde van 2,50 treffers per wedstrijd. PSV is met dat aantal de meest productieve ploeg TEGEN ADO. Geen wonder dan ook dat een evenaring van de grootste thuisnederlaag van ADO ook op naam staat van PSV; in 2018 werd het 0-7. En een laatste – treurig stemmende – statistiek: in de laatste zeven Eredivisiewedstrijden maakte PSV elke keer minimaal drie doelpunten (doelsaldo 26-5). Geen wonder dan ook dat de hoop in Haagse harten voor het duel niet erg groot was. Alleen de superoptimisten durfden te denken aan de 2-2 van de dinsdagavond van de 11de augustus 2015, toen ver in de blessuretijd de naar voren opgerukte doelman Martin Hansen met een hakbal een voorzet van Kenji Gorré tot een doelpunt promoveerde. Een week na de ‘code rood’ die ervoor had gezorgd dat Willem II-ADO moest worden afgelast, was de ijzige kou nog niet uit Nederland verdwenen. In verband daarmee besloot de KNVB het aftrapmoment te vervroegen van 18.45 uur tot 16.30 uur.
Drie dagen voor de ontmoeting in Den Haag was PSV in de kwartfinale van de KNVB Beker uitgeschakeld. In de Johan Cruijff ArenA waren de Eindhovenaren met 2-1 onderuit gegaan tegen Ajax. Dat PSV ADO had uitgezocht om die teleurstelling zo snel mogelijk te verwerken was vanaf het begin van de wedstrijd duidelijk. Op het veld was PSV in de Haagse vrieskou heer en meester,

De staat van dienst van Martin Fraisl tijdens ADO Den Haag-PSV.

iets dat resulteerde in een reeks van 35 schoten op doel (in de Eredivisie niet meer gebeurd sinds 37 doelpogingen tegen FC Groningen in augustus 2016), balbezit van 72% tegen 28%, twee schoten op de lat, een gemiste strafschop en liefst 17 hoekschoppen.
Al dat aanvallende geweld leidde uiteindelijk tot twee treffers, die beide op naam kwamen van clubtopscorer Donyell Malen, waarmee hij zijn seizoentotaal verhoogde van 11 naar 13 treffers. Wel moet worden gezegd, dat de beide treffers het gevolg waren van Haagse verdedigingsfouten. Zes minuten na rust legde niemand Malen ook maar iets in de weg nadat hij de bal had gekregen van PSV’s basisdebutant Yorbe Vertessen en rustig naar het Haagse doel kon dribbelen. Precies op het moment dat Del Fabro wilde ingrijpen, mikte Malen de bal tussen z’n benen door en verraste daarmee doelman Fraisl in de korte hoek. Vlak na het ingaan van het ‘Haags kwartiertje’ profiteerde de 22-jarige Malen van een nog grotere verdedigingsfout. De verder best goed spelende Jamal Amofa wilde de bal na een slechte voorzet van Ihattaren wegwerken. Echter, hij raakte de bal zó verkeerd dat het leer vlak voor het doel stil kwam te liggen.
Malen profiteerde simpel.
Dat de beide treffers wat uitgebreid beschreven zijn komt door hun bijzonderheidswaarde. Het waren namelijk de enige momenten dat de absolute uitblinker van de wedstrijd moest capituleren. Die uitblinker was Martin Fraisl. In De Volkskrant werd twee dagen later zijn heroïsche

optreden als volgt beschreven. Onder de kop *'ADO dankt zijn keeper: toch nog een punt tegen sterker PSV dankzij De Grote Martin Fraisl Show'. En verder schreef de krant: 'Dat ADO Den Haag tegen PSV met 2-2 gelijkspeelde was een regelrecht mirakel en vooral te danken aan de net aangetrokken Oostenrijkse keeper Martin Fraisl. De 'speciale jongen' wil zich met ADO handhaven in de eredivisie. Al in de warming up voor de wedstrijd tegen PSV weerklinkt zijn stem door het stadion. Brullend ranselt ADO-doelman Martin Fraisl ballen uit zijn doel. Op die manier komt hij op temperatuur, net zoals hij zich vroeger als groot skitalent bovenaan de piste in het starthok warmte en motivatie inschreeuwde, vertelt*

Alles op zijn kop met de omhaal van Michiel Kramer.

de 27-jarige Oostenrijker een dag later. Het treffen tussen nummer 17 ADO en nummer 2 eindigt zaterdagavond in de vrieskou in 2-2, maar zal bovenal de boeken ingaan als De Grote Martin Fraisl Show. De op 20 januari van SV Sandhausen overgekomen Fraisl blijft 94 minuten schreeuwen en bewegen en verricht ondertussen twaalf reddingen, een record voor een ADO-doelman sinds Opta in 2011 statistieken ging bijhouden. Hij zweeft naar de kruising om schoten van Ihattaren weg te tikken, werpt zich op de rand van zijn strafschopgebied manmoedig op achtereenvolgende schoten van Thomas en Zahavi, tikt op katachtige wijze inzetten van de onnavolgbare Malen eruit. Hij springt na afloop als een dolle in de armen van spits Kramer, maker van de 2-2 in blessuretijd met een omhaal. (….) Uittredend ADO-adviseur Martin Jol, die Fraisl opdiepte uit de Tweede Bundesliga, stuurt de doelman ondertussen een appje: 'Ik ben erg blij met je. Blijf geconcentreerd en bescheiden.'Fraisl stuurt terug: 'Ik ben een boerenjongen, Martin. Ik heb veel zelfvertrouwen, maar blijf deemoedig. We hebben nog een lange weg te gaan, maar we zullen ons doel bereiken!'

'Mijn omgeving zegt weleens dat ik een speciale jongen ben,' vertelt Fraisl op zondagochtend enthousiast door de telefoon. 'Ik zie mezelf als een kameleon, heeft mijn ploeg een fanatieke keeper nodig dan ben ik dat. Maar ik kan ook rustig zijn en aardig meevoetballen. Maar nu waren er vooral reddingen nodig, en fanatisme.'

Geen wonder dus dat Fraisl na afloop op de TV overliep van enthousiasme: 'De emoties die ik nu voel zijn geweldig. Ik voel me heel, heel erg goed en ben blij. We zijn niet alleen blij met het punt, maar ook met de spirit in het team. In deze wedstrijd moest alles goed vallen, we moesten onze ploeggenoten overal helpen. Want PSV is a fucking good team. Soms kwamen we in de problemen. Maar dit geeft ons vertrouwen. We hadden die ontlading nodig.'
Dat PSV twee keer kon scoren uit de 35 doelpogingen was vooral de verdienste van de Oostenrijkse doelman. Dat ADO zelf scoorde met de twee enige ballen die bij doelman Yvon Mvogo tussen de palen terecht kwamen, was aan de andere kant te danken aan twee andere opvallende ADO-spelers: Adekanye en Kramer. ADO had vroeg in de wedstrijd al goede doelpogingen van Donyell Malen en Eran Zahavi overleefd. En zelfs ook al een strafschop, die Philipp Max na 19 minuten hoog over het Haagse doel schoot. Die strafschop was trouwens na 19 minuten gegeven door scheidsrechter Pol van Boekel nadat Bobby Adekanye de bal met een wilde trap wilde wegwerken, maar in plaats van de bal de voet van Timo Baumgartl trof. Voortdurend ging de bal richting Haage doel. Tot de 27ste minuut. Bij een uitbraak kreeg Adekanye de kans zijn fout goed te maken. De van Lazio gehuurde aanvaller pikte een bal van Milan van Ewijk op, slalomde door de PSV-verdediging en liet Mvogo kansloos: 1-0.
Dat openingsdoelpunt viel – gezien het voortdurende overwicht van PSV – al even onverwacht als ADO's gelijkmaker die na 92 minuten en 44 seconden op naam kwam van Michiel Kramer. De Haagse aanvaller profiteerde van een aantal Eindhovense verdedigingsfouten, waarbij slap werd gereageerd op een door Jonas Arweiler doorgekopte bal na een voorzet van Pinas. Met een geweldige omhaal knalde Kramer de bal vervolgens achter de wanhopig springende Mvogo: 2-2
Na afloop kostte het Kramer geen moeite om een grap te maken over zijn bijzondere treffer: 'Zo mooi en soepel als Ronaldo en Messi scoren was deze niet. Hij zat er ook in, dat is volgens mij de enige overeenkomst. Ik heb nu ook spijt van die actie. Ik voel het nog overal, gelukkig

leverde het wel iets op. Dat is wel het belangrijkste.'
Ook Ruud Brood was tevreden. Hij hoopte dat dit onverwachte punt ADO een boost zou geven. 'Je merkt dat er wat van de ploeg af valt. Je ziet wel dat ze het geloof ook hebben, tot het eind. En dat hebben we ook hard nodig.'
En natuurlijk was er van de kant van Brood ook volop lof voor Martin Fraisl: '"We wisten dat hij dit kon. Het moge duidelijk zijn dat hij zich even heeft moeten aanpassen, maar je ziet zijn goede reflex. Hij is een winnaar en coacht. Zeker in een wedstrijd waarin hij zo'n twintig schoten op zich krijgt afgevuurd, krijgt hij natuurlijk de kans om zich te etaleren:'

- Voor de eerste keer sinds 1 mei 2016 (Heracles-ADO 1-1) speelde Gianni Zuiverloon weer een wedstrijd voor ADO Den Haag. Zuiverloon verving in de tweede helft Tommy Gomelt.

20 FEBRUARI:

FORTUNA SITTARD-ADO DEN HAAG 2-0

In Nederland leren we het onze kinderen al vroeg. Alles waar TE voor staat is niet goed, behalve tevreden. TE veel suiker, TE veel drank, TE hard rijden en TE lastig …. In de uren voor Fortuna-ADO was ADO-trainer Ruud Brood de oer Hollandse uitspraak even vergeten, toen hij besloot om in zijn opstelling TE veel spelverdelers op zijn middenveld te posteren. Er zal dan ook nauwelijks een ADO-kenner zijn geweest die, na vernomen te hebben dat ADO het in Limburg tegen de fysiek sterke en razendsnel counterende Limburgers zou gaan proberen met een creatieve, maar fysiek nogal softe middenlinie bestaande uit de net aangetrokken El Khayati (72. Kishna), de nog niet in vorm zijnde Vejinović en de trage en veel balverlies lijdende Goossens, ook nog maar enige hoop op een succesvolle afloop zou hebben gehad. Die verwachting kwam uit. Ondanks het zeldzame feit dat ADO – voor de eerste keer in vele, vele wedstrijden, weer eens meer balbezit had dan de tegenstander (51%-49%) gingen de Hagenaars kansloos ten onder. Zwaaiend met fakkels hadden ADO-fans op zaterdagmorgen de spelersbuis uitgeluid. De hoop die er toen nog volop was, verdween vermoedelijk al na het vernemen van de opstelling. En in ieder geval na de 2-0 nederlaag. 'Ik denk dat ze zwaar teleurgesteld zijn,' sprak Ruud Brood na afloop eufemistisch. Om er nog aan toe te voegen 'Maar om nu te zeggen dat er geen perspectief is, dan ben je wel heel snel. (…) We zijn boos, omdat we veel beter kunnen, eerlijk gezegd. Meer strijd leveren bijvoorbeeld.'
De vraag is of 'gebrek aan strijd' hetzelfde is als 'geen lef hebben'. Want aan dat laatste had het ADO in Sittard volop ontbroken. Voortdurend werd de bal liefdeloos naar elkaar gespeeld. Diepte werd zelden gezocht, risico's nauwelijks genomen. Het paste allemaal in het beeld van een statistiek die door ESPN halverwege de tweede helft genadeloos in beeld werd gebracht. Van alle clubs in de Eredivisie is er geen één die zich zo zelden aan een doelpoging waagt als het blijkbaar structureel impotente ADO.
Het eerste schot op het doel van Fortuna kwam pas in de 79ste minuut. Het was de (LICHTPUNTJE!!) fel en goed ingevallen Ricardo Kishna die de ban wist te breken. Op dat moment was de stand nog 1-0 en bestond nog steeds de kans dat de Hagenaars een puntje uit Limburg zouden meenemen. Zo'n 60 seconden later was de hoop op een goed resultaat voorbij. Bij de eerstvolgende ADO-aanval leed Goossens onnodig balverlies. Fortuna kon snel omschakelen en de bal voor het ADO-doel brengen. Vanuit een moeilijke hoek kopte Mats Seuntjens knap in. Fraisl had nog en katachtige reactie, maar kon niet voorkomen dat de Duitse spits Sebastian Polter van dichtbij de bal over de lijn drukte.
Seuntjens had na 26 minuten ook al een belangrijke rol gespeeld bij het openingsdoelpunt van Fortuna. Hij had in de gaten dat Goossens de bij hem wegsprintende Lisandro Semedo niet volgde. De scherpe pass bereikte de Kaapverdiaan, die daarna het geluk had dat zijn inzet eerst nog Kemper toucheerde, hetgeen Martin Fraisl een geslagen man maakte.
Nasser El Khayati maakte in Sittard na ruim anderhalf jaar zijn rentree bij de Haagse ploeg. Ook hij was teleurgesteld over het resultaat: 'We hebben geen tijd. Positiviteit is het enige wat we kunnen gebruiken. Vertrouwen en iets meer accepteren van elkaar. Ik wist van tevoren dat ADO in een lastige situatie zat. Hopelijk komen we eruit.'

- In vergelijking met de 2-2 tegen PSV zag de opstelling van ADO er op drie posities anders uit. El Khayati, Vejinović en Familia-Castilio speelden op de posities van Tomislav Gomelt en Jamal Amofa. Shaquille Pinas was niet beschikbaar.
- Onder Ruud Brood haalde ADO nu 9 punten uit 14 duels, nog steeds een aanzienlijke verbetering ten opzichte van zijn voorganger Aleksandar Ranković (4 punten uit 9 Eredivisieduels). De trainerswissel bij Fortuna pakte aanzienlijk beter uit. Sinds de officiële aanstelling van Sjors Ultee als hoofdtrainer (op 2 december) haalde – 28 punten.

Fortuna feest, ADO Den Haag treurt.

- ADO Den Haag (13) heeft zijn gedeeld laagste puntentotaal na 22 duels (omgerekend naar het driepuntensysteem), samen met de 13 punten in 1981/82 en 2006/07. In die beide seizoenen stond de teller ook na 22 duels op 13 punten. Beide seizoenen leidden uiteindelijk tot degradatie voor ADO Den Haag.
- Marko Vejinović was in Sittard voor de 5de keer aanvoerder bij ADO. Een seizoenrecord. Andere aanvoerders waren Luuk Koopmans (4x), Peet Beijen (4x), Michiel Kramer (4x), Shaquille Pinas (3x) en Daryl Janmaat (2x)

23 FEBRUARI:

WILLEM II-ADO DEN HAAG 1-1

Het zijn allemaal dingen die horen bij wedstrijden van een ploeg die in degradatiegevaar verkeert: al vroeg in de wedstrijd een doelpunt afgekeurd zien, een penalty tegen krijgen en daardoor tegen 10 man een voorsprong kwijt raken en de aanvoerder na een discutabele tweede gele kaart van het veld gestuurd zien worden.
TEGEN ADO DEN HAAG OVERKWAM
DAT WILLEM II ALLEMAAL
Het zijn allemaal dingen die horen bij wedstrijden van een ploeg die in degradatiegevaar verkeert: een overduidelijke strafschop niet mee krijgen, vlak daarna een speler verliezen na een discutabele rode kaart en direct na rust een onnodige en mogelijk zelfs dubieuze strafschop tegen krijgen.
TEGEN WILLEM II OVERKWAM DAT
ADO DEN HAAG ALLEMAAL
In werkelijk ieder opzicht was Willem II-ADO een echte degradatiekraker. Een enorme spanning, matig (vaak zelfs slecht) voetbal, twee rode kaarten, twee strafschoppen en een schier eindeloze reeks van dubieuze arbitrale beslissingen, waarvan het niet geven van een strafschop aan ADO zonder enige twijfel de belangrijkste was. Dat vond arbiter Siemen Mulder achteraf trouwens zelf ook, nadat hij na afloop op de TV-beelden zag dat Holmén in het strafschopgebied ADO's linksbuiten Ricardo Kishna in de knieholte trof. Voor de TV-camera's vertelde Mulder dat hij een strafschop zou hebben gegeven als hij de overtreding vanuit een andere hoek zou hebben gezien. Waarom VAR Alex Bos en zijn assistent Stefan de Groot – die dat goede TV-beeld wel hadden – op dat moment

Mulder niet waarschuwden, bleef onduidelijk. Volgens scheidsrechter Mulder had de VAR wel naar het moment gekeken. ‘Maar die vond het niks’, aldus de arbiter die dus door de techniek zwaar in de steek werd gelaten.
Ruud Brood na afloop tegen ELF Voetbal: ‘Ik denk dat wij een strafschop behoorden te krijgen voor de overtreding op Kishna. Daar zal dan ook een kaart bij horen.
Ik zeg niet dat we die strafschop hadden gescoord, maar het beïnvloedt wel de wedstrijd. Ik begrijp niet, waarom de scheidsrechter zelf niet even naar de beelden kijkt, als de VAR geen besluit neemt. Als hij dan dezelfde beelden ziet die ik in de rust heb gezien, dan had hij wel door gehad dat hij er behoorlijk naast zat. (…) Kishna kon niet

Shaquille Pinas benut zijn derde pingel van het seizoen.

verder spelen, omdat hij door die actie geblesseerd raakte.’
Tot overmaat van ramp kwam ADO enkele minuten later met tien man te staan, toen Tommy Gomelt onnodig balverlies leed en dat wilde herstellen door een tackle op Kwasi Wriedt. Mulder gaf een directe rode kaart, daarbij even vergetend dat hij – na een soortgelijke tackle – Heerkens slechts geel had gegeven. Brood: ‘De rode kaart was niet slim, maar Gomelt probeerde er een counter mee uit te halen. Ik ben niet boos op hem, hij is al heel erg boos op zichzelf.’
Deze twee beslissingen van Mulder vielen beide uit in het nadeel van ADO Den Haag, dat in het begin van de wedstrijd wel het geluk had dat de scheidsrechter een doel treffende e kopbal van Wesley Spieringhs – afgevuurd na een Willem II-corner - had afgekeurd omdat doelman Martin Fraisl weggeduwd zou zijn.
De tweede helft was nog geen 40 seconden oud, toen Siemen Mulder alweer alle aandacht op zich gericht wist. Dat gebeurde op het moment dat Kramer met een nogal wilde schouderduw Wesley Spieringhs van de bal werkte en de arbiter de bal op de stip legde. De na de rust ingevallen Mike Trésor stuurde Fraisl van 11-meter naar de verkeerde kant.
Precies 14 minuten later lag de bal opnieuw op de penaltystip. Dit keer was Kramer geen dader, maar slachtoffer. Net als bij de gelijkmaker tegen PSV in de laatste minuut was het de ingevallen Arweiler die – in het strafschopgebied van Willem II – Kramer aanspeelde. De Tilburgse aanvoerder Jordens Peters wilde de bal wegtrappen, maar trof in plaats van het leer de voet van Kramer. Even later benutte Shaquille Pinas zijn derde strafschop van het seizoen (eerder Feyenoord en VVV). Met nog een kwartier te spelen werd ook de spelersverhouding in het veld weer 10 tegen 10, toen Peters een wilde overtreding maakte op Jonas Arweiler en daarvoor z’n tweede gele kaart in ontvangst kon nemen.
Met een afgekeurde goal, een niet gegeven strafschop, twee penalty’s en twee rode kaarten was Siemen Mulder bij liefst zes omstreden spelsituaties betrokken. Geen wonder dan ook dat zijn naam op Twitter enige tijd ‘trending’ was. Eén van de mensen die reageerde was Mario van der Ende: ‘Net thuis. Nogal wat vragen over aanstelling Mulder bij #wilado Momenteel acht scheidsrechters in buitenland voor twee Europa League-wedstrijden.
Misschien idee voor de voetbalbond om bij UEFA aan te geven in de toekomst ook rekening te houden met grote belangen in eredivisie.’
Daarmee heeft Van der Ende natuurlijk groot gelijk. Door de grote belangen verdiende deze degradatiekraker de beste scheidsrechter. En dat was Mulder - op de zonnige namiddag in Tilburg – allerminst.

- Na de nederlaag bij Fortuna was ADO op vier posities veranderd. Gianni Zuiverloon stond samen met de weer beschikbare Pinas in het centrum; op het middenveld speelde Tommy Gomelt en Ricardo Kishna stond linksbuiten.
- Willem II en ADO troffen elkaar dit seizoen nog niet. Vanwege hevige sneeuwval en de afgekondigde code rood werd de wedstrijd eerder deze maand uitgesteld. De return in Den Haag staat voor 13 mei op het programma; de voorlaatste speeldag van het seizoen.
- ADO is nu al sinds 10 mei 2015 ongeslagen tegen Willem II. Door een doelpunt van Samuel Armenteros wonnen de Tricolores destijds met 1-0.

ADO'S BESTE EREDIVISIESEIZOEN (DEEL 7)

AFHAKEN OF BIJBLIJVEN

ADO'S BESTE EREDIVISIESEIZOEN OOIT WAS DAT VAN 1970-1971. NU VIJFTIG JAAR GELEDEN DUS. AANLEIDING OM DAAROP TERUG TE BLIKKEN. IN TIEN DELEN. IN DEZE ADO DEN HAAG POST HET ZEVENDE DEEL, OVER DE **FEBRUARI 1971**. HET WEKENLANGE KOPLOPERSCHAP WAS VOLTOOID VERLEDEN TIJD. ADO DREIGDE ZELFS **AF TE HAKEN OM IN AANMERKING TE KOMEN VOOR EUROPEES BEKERVOETBAL**. NEDERLAGEN BIJ PSV EN FC UTRECHT WAREN DAAR DEBET AAN. EN TOEN KWAM EUROPEES EN WERELDKAMPIOEN FEYENOORD NAAR HET ZUIDERPARK…

Johan Devrindt passeert Ton Thie en beslist de wedstrijd.

Op de zondag van 7 februari 1971 moest ADO op bezoek bij koploper PSV. ADO speelde goed, maar verloor wel. Al na zeventien minuten maakte Johan Devrindt vanuit buitenspelpositie. Dat was scheidsrechter Koen Brouwer ontgaan, evenals zijn grensrechter zoals de assistent-scheidsrechter toen nog heette. Weliswaar toonde PSV over meer aanvallende kwaliteiten te beschikken, maar ADO had in feite een 0-0 verdiend en had in Joop Korevaar haar uitblinker. Voor de zoveelste keer bewees hij in het seizoen 1970-1971 de beste linksback van Nederland te zijn. Het verlies in Eindhoven deed de ploeg van trainer Vaclav Jezek van de derde naar de vijfde plaats duikelen. PSV, Feyenoord, Sparta en Ajax stonden in deze volgorde boven de Hagenaars.

ADO had een week later geen competitieverplichtingen. Het carnavalsweekeinde brachten de roodgroenen door in Tunis, waar tegen de nationale ploeg van Tunesië werd geoefend. Het voorbije halfjaar had ADO dusdanig (internationale) opzien gebaard, dat er een uitnodiging richting Zuiderpark kwam. En daarvan maakte ADO gretig gebruik van. Om nog meer opzien te baren, want de Haagse ploeg won de oefenpot in het van bijzondere architectuur zijnde El Menzah Stadion met 0-1 door een doelpunt van Harald Berg. Mooi voor het vertrouwen, een opsteker voor de volgende klus bij FC Utrecht.

Daar, in het oude Stadion Galgenwaard, kregen de 24.000 toeschouwers slecht en sensationeel voetbal te zien. Al in de vijfde minuut kwam FC Utrecht op voorsprong, toen de bal na een slap schot van Tonny Pronk via de scheendekker van Aad Mansveld achter doelman Ton Thie verdween. Het was de inleiding van een foutenfestival in optima forma. ADO dreigde aanvankelijk volledig onder de wielen terecht te komen van Utrechts opportunisme en dadendrang. Echter, merkwaardig genoeg trokken de gastheren zich na de openingstreffer terug in de egelstelling. Zo ontstonden er zowaar kansen voor Harald Berg, Lex Schoenmaker en Harry Hestad. ADO moest wel uiterst attent zijn voor de Utrechtse uitvallen. Dat gebeurde een keer niet afdoende, toen Leo van Veen John Steen Olsen lanceerde. Weliswaar achtervolgde Piet de Zoete de Deense stayer wel zo'n veertig meter, de laatste tien meter liet hij over aan Ton Thie. Dat gaf Olsen de gelegenheid de bal listig naar de Utrechtse goalgetter Jan Groenendijk te tikken en hem voor 2-0 te laten zorgen. Toch kwam ADO nog voor rust

René Pas laat Eddy Treijtel kansloos en brengt het Zuiderpark in extase.

terug in de wedstrijd toen Lex Schoenmaker na een swingende solo van Simon van Vliet de achterstand halveerde. En bijna had Joop Korevaar met een kopbal voor 2-2 gezorgd. Hans van Huissteden retourneerde de bal op de doellijn. Na rust legde ADO het accent nog meer op de aanval, maar ging kopje onder, toen Ed van Stijn bij een Utrechtse uitval de voor de geblesseerde Thie ingevallen Hennie Ardesch passeerde en de eindstand bepaalde op 3-1. De Utrechtse winst was volkomen terecht. De uitslag was bescheiden en illustratief voor de wederzijds gemiste kansen. Anders had de zinderende wedstrijd een dikke korfbalscore opgeleverd. Jezek had zich kapot geërgerd aan de fouten van zijn ploeg. De anders zo bedaarde trainer bulderde in de Haagse kleedkamer, die hij met een dieprood gezicht verliet. De stand op de ranglijst bood een nog treuriger aanzicht: zesde achter respectievelijk Feyenoord, Ajax, PSV, Sparta en FC Twente…

Het uitzicht op Europees bekervoetbal was behoorlijk vertroebeld met het bezoek van Feyenoord, de koploper, de heersende Europese en wereldkampioen, in het vooruitzicht. Anderhalve maand na het 17 weken durende koploperschap leken de kansen voor ADO tegen het in bloedvorm verkerende Feyenoord vrijwel nihil. Het stampvolle Zuiderpark zag een enerverende wedstrijd, waarin ADO's revival geleiderlijk gestalte kreeg. Weliswaar mocht de thuisclub niet mopperen bij een schot van Franz Hasil en een inzet waarbij Ove Kindvall strandde op doelman Ton Thie. Echter, na de rust degradeerde ADO de koploper/wereld- en Europees kampioen

Lex Schoenmaker (niet zichtbaar) scoort na een swingende solo van Simon van Vliet (derde van links).

tot een armoedige ploeteraar. De vleugelverdedigers Theo van der Burch en Joop Korevaar manifesteerden zich keer op keer als extra aanvallers en Dick Advocaat overvleugelde Wim van Hagenem op het middenveld. De uitgekookt spelende Lex Schoenmaker zorgde voor 1-0 en de andere uitblinker op het middenveld, Harald Berg, stuurde met zijn pass René Pas in een vrije loop naar het doel van Eddie Treijtel. Feyenoord appelleerde tevergeefs voor buitenspel en Pas zorgde met de 2-0 ervoor, dat het Zuiderpark in extase geraakte.
De even fraaie als onverwachte overwinning hield ADO desondanks op de zesde plaats met 33 punten, maar de afstand met de door FC Utrecht aangevoerde middenmoot (25 punten) leek veilig.

WINTER 2021: HEVIG EN KORT…

Het zag er een weekje allemaal wit uit. Het Cars Jeans Stadion leek wel een winterbasis van een poolexpeditie. De Aftrap lag er als een Anton Pieck-plaatje bij. En op Sportpark Prinses Irene in Rijswijk werd direct actie ondernomen onder het motto 'the training must go on'... En het witte deken in het stadion verdween 13 februari na enkele uren krachtige inspanning omdat ADO Den Haag-PSV plaats moest vinden op een vlekkeloze groene grasmat. Wat kan het weer snel veranderen. Hopelijk de wereld voor onze club ook...

PROGRAMMA EN UITSLAGEN

PROGRAMMA

ADO Den Haag 1

27 februari 2021:	ADO Den Haag-RKC Waalwijk	
6 maart 2021:	Heerenveen-ADO Den Haag	
13 maart 2021:	ADO Den Haag-Heracles	
21 maart 2021:	Ajax-ADO Den Haag	
4 april 2021:	ADO Den Haag-FC Utrecht	

ADO Den Haag Vrouwen

26 februari 2021:	PEC Zwolle-ADO Den Haag	(4e ronde Eredivisie Cup)
5 maart 2021:	ADO Den Haag-FC Twente	
9 maart 2021:	Heerenveen-ADO Den Haag	(inhaalwedstrijd)
12 maart 2021:	vv Alkmaar-ADO Den Haag	
21 maart 2021:	ADO Den Haag-PSV	
28 maart 2021:	Ajax-ADO Den Haag	

UITSLAGEN

ADO Den Haag 1

26 januari 2021:	FC Groningen-ADO Den Haag	3-0
31 januari 2021:	ADO Den Haag-Sparta	1-1
7 februari 2021:	Willem II-ADO Den Haag	afgelast
13 februari 2021:	ADO Den Haag-PSV	2-2
20 februari 2021:	Fortuna Sittard-ADO Den Haag	2-0
24 februari 2021:	Willem II-ADO Den Haag	1-1

ADO Den Haag Vrouwen

29 januari 2021:	ADO Den Haag-vv Alkmaar	(3e ronde Eredivisie Cup) 3-1
5 februari 2021:	Excelsior-ADO Den Haag	(KNVB-beker) 0-4
12 februari 2021:	Heerenveen-ADO Den Haag	afgelast

ZWART-WITTE HISTORIE IN KLEUR

Eén van de mooiste acties van Wim van Laar was de zijwaartse versie van de kopbal à la Bakhuijs in de openingswedstrijd van het Internationaal ADO Jeugdtoernooi in 1971. Op 3 juni van dat jaar maakte hij deze actie als spits van de door Rob Baan getrainde jeugd van ADO ploeg tegen Sheffield United. Jammer genoeg kreeg dit hoogstandje geen bekroning, want het door de Engelse scheidsrechter Harry New geleide duel eindigde in 0-0. Overigens zou ADO het toernooi uiteindelijk wel winnen. En dat was weer een mooi afscheidscadeau voor Rob Baan, die in het daaropvolgende seizoen voor het eerst hoofdtrainer zou worden. Bij FC VVV, zoals de Venlose club toen werd aangeduid.

ADO DEN HAAG POST
ADO DEN HAAG POST MAGAZINE JANUARI 2020

MARTIN JOL EN ALAN PARDEW
HOOP OP 'ENGLISH STYLE'

HERINNERING AAN HENNIE ARDESCH

DOLF NIEZEN (93):
NOG ALTIJD JONGSTE KAMPIOEN

ADO DEN HAAG POST
ADO DEN HAAG POST MAGAZINE FEBRUARI 2020

INTERVIEW: COR LEMS
HERINNERING AAN FREEK VAN DER LEE

LIZ RIJSBERGEN: NIEUWE DRIBBELKONINGIN

ADO DEN HAAG POST
ADO DEN HAAG POST MAGAZINE MAART 2020

INTERVIEW
MARTIN VAN VIANEN

'ONZE' WERELD EVEN OP SLOT

BAAS OVER
ENGELSE KAMPIOEN

ADO DEN HAAG POST
ADO DEN HAAG POST MAGAZINE APRIL 2020

INTERVIEW
ALI BOUSSABOUN

WEER EREDIVISIE, MAAR GEEN TROTS

SLALOMMEND VAN DEN HAAG NAAR CHINA

ADO DEN HAAG POST
ADO DEN HAAG POST MAGAZINE MEI - JUNI 2020

TÊGNISCH HÂGT

HÂH JE HAAGS

INTERVIEWS MET MARTIN JOL EN JOS JONKER

Beste jeugdlichting aller tijden

ADO DEN HAAG POST
ADO DEN HAAG POST MAGAZINE AUGUSTUS 2020

INDIGOSTRAAT
Vruchtbare voetbalakker

COLUMN
Martin Jol

DE FOTOSCHILDER
Zwartwitte historie krijgt kleur

ADO DEN HAAG POST
ADO DEN HAAG POST MAGAZINE SEPTEMBER 2020

STUDIEBEGELEIDING:
'VOETBAL MAG, SCHOOL MOET'

JOSH WAGENAAR
EN DE VOLENDAMMER POTTEN

INTERVIEW
HENK HOUWAART

ADO DEN HAAG POST
ADO DEN HAAG POST MAGAZINE OKTOBER 2020

SELECTIEFOTO 2020-2021
IN CORONA-OPSTELLING

INTERVIEW JACQUES SMIT

VAN BEZOEKERSRECORD
NAAR HELEMAAL NIETS

ADO DEN HAAG POST
ADO DEN HAAG POST MAGAZINE NOVEMBER | DECEMBER 2020

INTERVIEW
HUIB RUIJGROK

RICARDO KISHNA
RENTREE NA
1.168 DAGEN

2020
AFSCHEID VAN
ANNUS HORRIBILIS